

Bažnyčios žinios

Popiežius

Benediktas XVI KALBA POPIEŽIŠKOJO JONO PAULIAUS II SANTUOKOS IR ŠEIMOS STUDIJŲ INSTITUTO SURENGTO SUSITIKIMO DALYVIAMS	2
KALBA POPIEŽIŠKOSIOS TEISINGUMO IR TAIKOS TARYBOS ORGANIZUOTO ENCIKLIKOS <i>MATER ET MAGISTRA</i> 50-ŲJŲ METINIŲ MINĖJIMO DALYVIAMS	3
KALBA POPIEŽIŠKOSIOS NAUJOSIOS EVANGELIZACIJOS TARYBOS PLENARINIO SUSIRINKIMO DALYVIAMS	4
HOMILIJA PER MIŠIAS ŠVENČIANT NACIONALINĘ KROATIJOS KATALIKIŠKŲJŲ ŠEIMŲ DIENĄ	5
KALBA SUSITIKIME SU VISUOMENĖS ATSTOVAIS, POLITINIO, EKONOMINIO, KULTŪRINIO IR VERSLO PASAULIO ŽMONĖMIS, DIPLOMATINIŲ KORPUSŲ IR RELIGINIŲ BENDRUOMENIŲ VADOVAIS	7

Popiežiaus katechezės

Benediktas XVI APIE MOZĖS MALDĄ	8
------------------------------------	---

Bažnyčia Lietuvoje

Europos vyskupų konferencijų generalinių sekretorių ir atstovų spaudai susitikimas	10
„Štai aš visa darau nauja!“ (Apr 21, 5)	
Europos vyskupų konferencijų generalinių sekretorių ir atstovų spaudai susitikimo baigiamasis pareiškimas	11
Vilkaviškio vyskupijos 85-mečio ir Budavonės kankinių žūties 70-ųjų metinių minėjimas	13
Kauno arkivyskupijos dangiškojo globėjo Šv. Jono Krikštytojo iškilmė	14
Tytuvėnų vienuolyne atidarytas Bažnytinio paveldo muziejus	16
Tarptautinė „Alfos“ kurso konferencija	17
<i>Caritas</i> parama Japonijai	19

Homilijos

PALYGINIMAS APIE SĖJĖJĄ 15 eilinis sekmadienis (A)	20
KVIEČIAI IR RAUGĖS 16 eilinis sekmadienis (A)	21
PASLĖPTAS LOBIS IR BRANGUS PERLAS 17 eilinis sekmadienis (A)	22
KITAS KELIAS 18 eilinis sekmadienis (A)	23

Benediktas XVI

Kalba Popiežiškojo Jono Pauliaus II santuokos ir šeimos studijų instituto surengto susitikimo dalyviams

2011 m. gegužės 13 d.

(Ištrauka)

Su džiaugsmu sveikinu jus, praslinkus keletui dienų po Jono Pauliaus II beatifikacijos iškilnių, – jis prieš 30 metų, kaip girdėjome, nusprendė tuo pačiu metu įkurti Popiežiškąją šeimos tarybą ir jūsų Popiežiškąjį institutą, du steiginius, rodančius jo tvirtą įsitikinimą šeimos svarba Bažnyčiai ir visuomenei. <...>

Naujai palaimintasis Jonas Paulius II, kaip buvo minėta, prieš 30 metų Šv. Petro aikštėje tapęs baisaus pasikėsimo auka, ypač jums patikėjo studijuoti, tyrinėti ir skleisti apie žmogiškąją meilę katechezes, kuriose glūdi gilus žmogiškojo kūno apmąstymas. Sieti kūno teologiją su meilės teologija, siekiant žmogaus kelio vienovės, – tai tema, kurią noriu jums nurodyti kaip jūsų darbo perspektyvą.

Netrukus po Michelangelo mirties, Paolo Veronese buvo iškviestas stoti prieš Inkviziciją ir kaltintas, kad netinkamai pavaizdavo figūras „Paskutinės vakarienės“ siužete. Menininkas atsakė, jog netgi Siksto koplyčioje kūnai pavaizduoti nuogi, mažai paisant pagarbos. Pats inkvizitorius ėmėsi ginti Michelangelą, ir jo atsakymas tapo garsus: „Argi nežinai, kad tose figūrose nėra nieko, kas nebūtų iš dvasios?“ Šiais laikais mums nelengva suprasti šiuos žodžius, nes kūnas mums atrodo inertiška, sunki medžiaga, priešinga pažinimui ir laisvei, kurie būdingi dvasiai. Tačiau Michelangelo pavaizduotuose kūnuose gyvena šviesa, gyvybė ir spindesys. Taip jis norėjo parodyti, jog mūsų kūnuose glūdi slėpinys. Juose reiškiasi ir veikia dvasia. Jie pašaukti, pasak šv. Pauliaus, būti dvasiniais kūnais (plg. 1 Kor 15, 44). Taigi galime užduoti sau klausimą: ar ši kūno paskirtis gali nušviesti jo kelionės etapus? Jei mūsų kūnas pašauktas būti dvasinis, ar jo istorija neturėtų išreikšti kūno ir dvasios sandoros? Iš tikrųjų kūnas, anaipol nebūdamas priešingas dvasiai, yra vieta, kur dvasia gali gyventi. Šioje šviesoje įmanoma suprasti, kad mūsų kūnai nėra inertiška sunki medžiaga, bet kad jie kalba tikros meilės kalba, žinoma, jei mokame klausytis.

Pirmasis šios kalbos žodis randamas žmogaus sukūrimo. Kūnas kalba mums apie tą pradmenį, kurio mes patys sau nesuteikėme. „Užmezgei mane motinos iš-

čiose“, – sako psalmininkas Viešpačiui (Ps 139, 13). Galime tvirtinti, kad kūnas, mums atskleisdamas Pradmenį, įima sūniškąją reikšmę: jis primena, jog esame pagimdyti, ir veda mus per mums gyvybę perdavusius tėvus į Dievą Kūrėją. Tik atpažinęs pirmąją meilę, dovanojusią šį gyvenimą, žmogus gali priimti pats save, būti sutaikintas su gamta ir su pasauliu. Po Adomo sukūrimo buvo sukurta Ieva. Iš Dievo gautasis kūnas yra pašauktas įgalinti meilės sąjungą tarp vyro ir moters ir perduoti gyvybę. Prieš nuopuolį Adomo ir Ievos kūnai atrodo esą tobuloje darnoje. Juose yra jų pačių nesukurta kalba, jų prigimtyje glūdintis *eros*, kviečiantis juos priimti vienas kitą iš Kūrėjo, idant galėtų save dovanoti. Taip suprantame, kad meilėje žmogaus asmuo yra „atkuriamas“. Dantė sakė: *Incipit vita nuova* (*Vita Nuova*, I, 1) – prasideda naujas dviejų viename kūne vienybės gyvenimas. Tikrasis lytiškumo žavesys gimsta iš šio atsiveriančio horizonto platumo: jis apima pilnatvišką grožį, kito asmens ir vienybėje gimstančio „mes“ visumą, slypintį bendrystės pažadą, naują vaisingumą, meilės atveriamą kelią į Dievą, meilės šaltinį. Sąjunga viename kūne tampa sąjunga visam gyvenimui, kol vyras ir moteris tampa taip pat viena dvasia. Taip prasideda kelionė, kurioje kūnas mus moko laiko vertės, lėto meilės brendimo. Šioje šviesoje naują prasmę įgyja skaistumo dorybė. Tai reiškia ne gyvenimo džiaugsmų neigimą, bet didžiulį „taip“ meilei kaip giliai asmenų bendrystei, reikalaujančiai laiko ir pagarbos, kaip kelionei drauge link pilnatvės ir kaip meilei, kuri tampa pajėgi gimdyti ir didžiadvasiškai pasitikti gimstančią naują gyvybę.

Iš tikrųjų kūnas turi taip pat negatyvią kalbą: girdime kalbant apie kito priespaudą, troškimą užvaldyti ir išnaudoti. Tačiau žinome, kad ši kalba nepriklauso pirmiam Dievo planui, bet yra nuodėmės padarinys. Kūnas, atskirtas nuo sūniškosios prasmės, nuo ryšio su Kūrėju, maištauja prieš žmogų, praranda gebėjimą rodyti bendrystę ir tampa kito užvaldymo vieta. Argi ne čia glūdi drama tokio lytiškumo, kuris šiandien lieka užsklęstas siaurame savo kūno ir emocijų rate, o iš tikrųjų gali rasti pilnatvę tik pašauktas į kažką didesnio? Šia prasme Jonas Paulius II kalbėjo apie kūno nuolankumą. Iš Claudelio personažo lūpų nuskamba žodžiai mylimajam: „Negaliu išlaikyti pažado, kurį tau padarė mano kūnas“, į kuriuos atsakoma: „Gali sulaužyti kūną, bet ne pažadą“ (*Le soulier satin*, „Šilkinis batelis“, III diena, XIII scena). Šio pažado galia paaiškina, kad nuopuolis nėra paskutinis žodis apie kūną išganymo istorijoje. Dievas dovanoja žmogui kūno, kurio kalba yra išsaugota šeimoje, atpirkimo kelią. Po nuopuolio Ievai suteiktas vardas „gyvųjų motina“ liudija faktą, jog nuodėmės galybė neįstengia nuslopinti pirminės kūno kalbos, gyvybės palaiminimo, kurį Dievas ir toliau dovanoja, kai vyras

ir moteris susijungia į vieną kūną. Šeima yra vieta, kur susipina kūno teologija ir meilės teologija. Čia, patirdami iš tėvų gaunamą meilę, mokomės apie kūno gerį, jam liudijant savo gerą kilmę. Čia santuokinėje meilėje, vienijančioje sutuoktinius, išgyvenamas dovanojimas viename kūne. Čia patiriamas meilės vaisingumas, o gyvenimas įaudžiamas į kitų kartų gyvenimą. Šeimoje žmogus suvokia savo buvimą per santykį, ne kaip autonomiško individo, bet kaip vaiko, sutuoktinio ar tėvo, kurio tapatybė grindžiama pašaukimu mylėti, būti kitų priimtam ir atiduoti save kitiems.

Ši kūrimo kelionė pasiekia pilnatvę Įsikūnijimu – Kristaus atėjimu. Dievas priėmė kūną ir apsireiškė jame. Kūno judesys aukštyn integruojamas su kitu labiau pirmąpradžiu Dievo nusižeminimo judesiu – Dievas pasilenkia prie kūno, kad pakylėtų jį iki savęs. Kaip Sūnus jis priėmė sūniškąjį kūną dovanai ir būdamas klusnus Tėvui; jis atidavė šį kūną už mus, idant pagimdytų naują Bažnyčios kūną. Žengimo į dangų iškilmės liturgijoje giedama Adome nusidėjusio, Kristaus išaukštinto ir atpirkto kūno istorija. Kūnas tampa vis labiau pripildomas šviesos ir Dvasios, pripildomas Dievo. Taip pasirodo kūno teologijos gelmė. Kai ji aiškinama laikantis tradicijos visumos, išvengiama paviršutiniškumo rizikos, ir ji leidžia mums suprasti pašaukimo mylėti didybę, tai yra pašaukimą į asmenų bendrystę, kuri turi dvejoją – mergeliškumo ir santuokos – formą.

<...>

Kalba Popiežiškosios teisingumo ir taikos tarybos organizuoto enciklikos *Mater et Magistra* 50-ųjų metinių minėjimo dalyviams

2011 m. gegužės 16 d.

(Ištraukos)

Džiaugiuosi galėdamas jus pasveikinti pal. Jono XXIII enciklikos *Mater et Magistra* paskelbimo 50-ųjų metinių proga, – šis dokumentas išlieka aktualus net šiame globalizuotame pasaulyje.

<...>

Popiežius Angelo Roncalli, regėdamas Bažnyčią, tarnaujančią žmonijos šeimai ypač per evangelizacijos misiją, mąstė apie Bažnyčios socialinį mokymą – pralenkdamas palaimintąjį Joną Paulių II – kaip šios misijos *esminį elementą*, nes tai yra „integrali krikščioniškosios gyvenimo

sampratos dalis“ (206). Jonas XXIII, nurodydamas Bažnyčią kaip *bendruomeninį ir daugybinį* socialinės doktrinos subjektą, yra jo įpėdinių teiginių pradininkas. Ypač pasauliečiai (*christifideles laici*) negali būti vien Bažnyčios socialinės doktrinos naudotojai ar pasyvūs vykdytojai, bet dėl įgytos patirties ir ypatingų įgūdžių yra jos veikėjai esminiu įgyvendinimo momentu, taip pat vertingi ganytojų bendradarbiai ją formuluojant. Palaimintajam Jonui XXIII *Tiesa* yra tarsi socialinio Bažnyčios mokymo šviesa, *Meilė* – jo varomoji jėga, o *Teisingumas* – tikslas (plg. 209); šią Bažnyčios socialinio mokymo viziją iš naujo pasitelkiau enciklikoje *Caritas in veritate*, liudydamas tęstinumą, išlaikantį vieningą socialinių enciklikų visumą. Enciklikoje *Mater et Magistra* nurodomi tiesa, meilė ir teisingumas, taip pat visuotinės gėrybių paskirties principas kaip pamatiniai kriterijai, siekiant įveikti socialinį ir kultūrinį *disbalansą*, ir toliau išlieka atsparos šulais aiškinant ar imantis spręsti ir šiandienos globalizacijos vidinius *disbalansus*. Šių disbalansų akivaizdoje būtina iš naujo atkurti *integralų protą*, kuris atgaivintų mąstymą ir etiką. Be moralinės minties, pranokstančios sekuliariosios etikos sistemas, tokias kaip neoutilitarizmą arba nekontraktualizmą, grindžiamas pamatiniu skepticizmu ir iš esmės imanentiška istorijos samprata, šiuolaikiniam žmogui tampa sunku siekti *tikro žmogiškojo gėrio* pažinimo. Per *naująją evangelizaciją*, išsisknijusią naujajame Evangelijos įstatyme, Dvasios įstatyme, – į ją mus dažnai ragino palaimintasis Jonas Paulius II – būtina plėtoti atviras Transcendencijai *humanistines kultūrinės sintezes*. Tik per asmeninę bendrystę su naujuoju Adomu Jėzumi Kristumi išgydomas ir įgalinamas žmogiškasis protas, ir tampa įmanoma pasiekti tinkamesnį požiūrį į plėtrą, ekonomiką ir politiką pagal šių sričių antropologinį matmenį ir naujas istorines sąlygas.

Tik dėka proto su atkurtu *spekulytyviniu ir praktiniu* gebėjimu įmanoma disponuoti pamatiniais kriterijais, siekiant įveikti globalius disbalansus bendrojo gėrio šviesoje. Nepažįstant *tikro žmogiškojo gėrio*, meilė nuslysta į sentimentalizmą (plg. 3); teisingumas praranda savo pamatinį „mastą“, visuotinės gėrybių paskirties principas praranda teisėtumą. Įvairūs mūsų epochai būdingi globaliniai disbalansai nulemia *neatitikimus, turto skirtumus ir nelygybę*, dėl kurių kyla teisingumo ir teisingo išteklių bei galimybių paskirstymo problemos, ypač žvelgiant į vargingiausiuosius.

Ne mažiau rūpesčio kelia reiškinys, susijęs su finansų sistema, praėjus aštriausiai krizės fazei, vėl grįžtama prie karštligiškos praktikos sudarant kreditų sandorius, kuriais dažnai leidžiama neribota spekuliacija. Žalingos spekuliacijos pasitaiko pagrindiniais maisto produktais, vandeniui ir žeme, galiausiai dar labiau nuskurdinant tuos, kurie ir taip gyvena labai nestabiliai. Analogiškai

didėjant pagrindinių energijos išteklių kainoms ir nuosekliai ieškant alternatyvių energijos formų, kartais vadovaujantis išskirtinai trumpalaikė finansine nauda, tai gali sukelti neigiamų padarinių aplinkai ir pačiam žmogui.

Šiandien aktualus socialinis klausimas neabejotinai yra dėl *pasaulinio socialinio teisingumo*, apie kurį enciklika *Mater et Magistra* jau priminė prieš 50 metų, nors tuomet nurodydama skirtingą kontekstą. Tai yra, be kita ko, teisingo medžiaginių ir nemedžiaginių išteklių *paskirstymo, substancialios, socialios ir dalyvavimu pagrįstos demokratijos globalizavimo* klausimas. Todėl kai tolydžio vis didėja žmonijos unifikavimas, būtina, kad *socialinės plotmės naujoji evangelizacija* nušviestų teisingumo, kuris turėtų būti pasiektas visuotinis, implikacijas. Kalbant apie tokio teisingumo *pamatą*, reikia pabrėžti, kad neįmanoma jo įgyvendinti remiantis vien socialiniu konsensu, nepripažįstant to, kad jis, idant būtų tvarus, turi būti išsąknyjęs *visuotiniame žmonių gėryje*. Socialinis teisingumas privalo būti įgyvendinamas piliečių visuomenėje, rinkos ekonomikoje (plg. *Caritas in veritate*, 35), tačiau taip pat proporcinga, sąžininga ir skaidria politinė valdžia, tarptautiniu lygmeniu (plg. ten pat, 67).

Bažnyčia, pirmiausia pasitikėdama Viešpačiu Jėzumi ir jo Dvasia, vedusia per pasaulio įvykius, žvelgdama į mūsų dienų didžiuosius iššūkius dėl socialinės doktrinos sklaidos, taip pat remiasi kultūrinių institucijų veikla, religinio mokymo programomis, socialine katecheze parapijose, masinio informavimo priemonėmis ir pasauliečių (*christifideles laici*) skelbimo bei liudijimo darbu (plg. *Mater et Magistra*, 206–207). Pasauliečiai turi būti parengti dvasiškai, profesionaliai ir etiškai. Enciklikoje *Mater et Magistra* pabrėžtas ne tik lavinimas, bet ypač *ugdymas*, krikščioniškai formuojant sąžinę ir vedant į konkrečią veiklą pagal išmintingai vadovaujamą *dvasinį tyrimą*. Pal. Jonas XXIII teigė: „Ugdymas raginant veikti krikščioniškai taip pat ekonominiuose ar socialiniuose dalykuose vargiai bus veiksmingas, jei patys subjektai aktyviai neužsiims savo ugdymu, ir jei ugdymas nebus įgyvendinamas veikloje“ (212–213).

Be to, tebegalioja popiežiaus Angelo Roncalli pasiūlytos gairės dėl teisėto pliuralizmo tarp katalikų diegiant socialinę doktriną. Jis rašė, jog šioje srityje „<...> gali atsirasti nuomonių skirtumų net tarp tiesių ir nuoširdžių katalikų. Jei tai įvyktų, tenepistinga jiems tarpusavio vertinimo, pagarbos ir geros valios ieškant sąlyčio taškų tinkamam ir efektyviam veikimui; teneišsenka jie nepabaigiamose diskusijose; dangstydamiesi optimalumo siekiu teneapleidžia to, ką gali ir kas privalu daryti“ (219).

Be savanoriškų organizacijų ir krikščioniškųjų arba krikščionybės idėjų įkvėptų organizacijų svarbios *ins-*

titucijos, tarnaujančios socialinės sferos naujajai evangelizacijai, yra *Teisingumo ir taikos komisijos, socialinių ir darbo problemų biurai, socialinės doktrinos centrai ir institutai*. Daugelis iš jų neapsiriboja studijomis ir sklaida, bet ir palydi įvairias iniciatyvas, eksperimentuojant su socialinio mokymo turiniu, pavyzdžiui, per socialinius plėtros kooperatyvus, mikrokreditų patirtį ir bendrytės bei brolystės logika įkvėptą ekonomiją.

<...>

Kalba Popiežiškosios naujosios evangelizacijos tarybos plenarinio susirinkimo dalyviams

2011 m. gegužės 30 d.

(Ištrauka)

<...>

Sąvoka „naujoji evangelizacija“ primena naujo skelbimo būdo poreikį ypač tiems, kurie gyvena šiandienos kontekste, kai sekuliarizacijos sklaida turi stiprų poveikį net krikščioniškosios tradicijos šalyse. Evangelija yra kaskart naujas skelbimas apie Kristaus įvykdytą išganyką, leidžiantį žmonijai dalyvauti Dievo slėpinyje ir jo meilės gyvenime ir atveriantį patikimos ir tvirtos vilties ateičiai. Pabrėžti, kad šiuo istorijos momentu Bažnyčia pašaukta vykdyti naująją evangelizaciją, reiškia intensyvinti jos misionierišką veikimą, idant jis iki galo atitiktų Viešpaties paliepiamą. Vatikano II Susirinkimas priminė, kad „bendruomenės, kuriose egzistuoja Bažnyčia, dėl įvairių priežasčių neretai iš pagrindų pakinta, ir šitaip gali susidaryti visiškai naujos sąlygos“ (Dekretas *Ad gentes*, 6). Susirinkimo tėvai toliaregiškai įžvelgė horizonte kultūrinį virsmą, kurį šiandien lengva konstatuoti. Būtent ši pasikeitusi situacija, sudariusi nelauktas sąlygas tikintiesiems, reikalauja atkreipti ypatingą dėmesį į Evangelijos skelbimą, pagrindžiant savo tikėjimą skirtingomis negu praeityje aplinkybėmis. Dabar išgyvenama krizė paženklinta Dievo išskyrimu iš žmonių gyvenimo, bendrai paplitusiu abejingumu krikščionių tikėjimui, net bandant nušalinti jį nuo viešojo gyvenimo. Pastaraisiais dešimtmečiais vis dar buvo juntamas bendras krikščioniškasis suvokimas, kuris vienijo išstisų kartų, išauklėtų kultūrą formavusio tikėjimo, savivoką. Deja, šiandien išgyvename fragmentaciją, kai vienijantis atskaitos pagrindas nebepripažįstamas; negana to, dažnai būna taip, kad žmonės nori priklausyti Bažnyčiai, bet yra stipriai veikiami priešingo tikėjimui požiūrio į gyvenimą.

Šiandien sudėtingiau nei praeityje skelbti Jėzų Kristų vieninteliu pasaulio Gelbėtoju; tačiau mūsų užduotis išlieka ta pati kaip ir istorijos aušroje. Misija nepasikeitė, tad neturi pasikeisti ir drąsa bei entuziazmas, akines apaštalus ir pirmuosius mokinius. Šventoji Dvasia, raginusi juos atverti Aukštutinio kambario duris ir padariusi iš jų evangelizuotojus (plg. *Apd 2, 1–4*), yra ta pati Dvasia, kuri šiandien judina Bažnyčią naujai skelbti viltį mūsų laikų žmonėms. Šventasis Augustinas teigė, kad neturime manyti, esą evangelizacijos malonė buvo paskleista tik apaštalam, o su jais ta malonės versmė išseko, anaip tol, „ši versmė reiškiasi tekėdama, o ne tuomet, kai nustoja lietus. Būtent šiuo būdu malonė per apaštalus pasiekė ir kitus, kurie buvo pakviesti skelbti Evangelijos <...> ji iki pat šių dienų nepaliovė kvietusi vienintelio Sūnaus kūno, tai yra pasaulyje pasklidusios Bažnyčios“ (*Sermo 239, 1*). Misijos malonė nuolat reikalauja gebančių ją priimti naujų evangelizuotojų, idant išganingo Dievo žodžio skelbimas nesiliautų besikeičiančiomis istorijos sąlygomis.

Tarp pirmųjų mokinių ir mūsų skelbimo yra dinaminis tęstinumas. Per šimtmečius Bažnyčia niekuomet nesiliovė skelbusi išganingo Jėzaus Kristaus mirties ir prisikėlimo slėpinio, bet šiandien tai pačiai žinia reikia atnaujintos jėgos, kad ji galėtų įtikinti dažnai išsiblaškiusį ir neįtrauktą šiandienos žmogų. Todėl naujoji evangelizacija turi stengtis rasti būdus, kaip veiksmingiau skelbti išganymą, be kurio asmeninė egzistencija lieka prieštaringa ir netenka to, kas esminga. Netgi tiems, kurie išlieka susiję su savo krikščioniškosiomis šaknimis, tačiau išgyvena sudėtingą santykį su modernybe, svarbu suvokti, jog buvimas krikščioniu nėra tas pat, kas apranga privačiam gyvenimui ar ypatingoms progoms. Tai yra tai, kas gyva ir visa apima, kas gali talpinti visa, kas yra gera šiuolaikiniame gyvenime. Linkiu, jog darbuodamiesi šiame susirinkime galėtumėte sudaryti planą, kaip padėti visai Bažnyčiai ir skirtingoms vietos Bažnyčioms angažuojantis naujajai evangelizacijai; tai planas, kuriame atnaujinto skelbimo būtinybė apimtų ugdytą, ypač naujųjų kartų, ir būtų pateikiami konkretūs ženklai, per kuriuos taptų akivaizdus Bažnyčios šiuo ypatingu momentu siūlomas atsakymas. Viena vertus, visa bendruomenė yra pašaukta sustiprinti savo misionierišką dvasią naujai skelbdama Gerąją Naująją, kurios mūsų laikų žmonės laukia, kita vertus, negalime pamiršti, kad tikinčiųjų gyvensena turi būti iš esmės tikėtina ir juo įtikinamesnė, juo dramatiškesnėmis sąlygomis gyvena tie, kuriems skiriamas skelbimas. Dėl šios priežasties norime, kad mūsų savastimi taptų Dievo tarno Pauliaus VI apie evangelizaciją pasakyti žodžiai: „Tad pasaulis evangelizuojamas pirmiausia Bažnyčios elgsena bei gyvenimu, tai yra gyvu ištikimybės Viešpačiui Jėzui liudijimu, gyvu neturto ir vidinio

nusigręžimo bei laisvės nuo šio pasaulio galių, vienu žodžiu, šventumo liudijimu“ (Apaštališkasis paraginimas *Evangelii nuntiandi, 41*).

<...>

Homilija per Mišias švenčiant Nacionalinę Kroatijos katalikiškųjų šeimų dieną

2011 m. birželio 5 d.

Brangūs broliai ir seserys,

Šiose Mišiose, kuriomis džiaugiuosi vadovaudamas ir koncelebruodamas su daugeliu brolių vyskupų bei daugybe kunigų, dėkoju Viešpačiui už visas čia susirinkusias brangias šeimas, taip pat už tas, kurios prisijungia prie mūsų per radiją ar televiziją. Ypač dėkoju Zagrebo arkivyskupui kardinolui Josipui Bozaničiui už jo malonius žodžius Mišių pradžioje. Skiriu savo sveikinimus jums visiems ir reiškiu savo didžią meilę taikos apkabinimu.

Neseniai šventėme Viešpaties Žengimą į dangų ir rengiamės priimti didžią Šventosios Dvasios dovaną. Pirmajame skaitinyje girdėjome, kaip apaštališkoji bendruomenė buvo susivienijusi maldoje Aukštutiniame kambaryje su Jėzaus motina Marija (plg. *Apd 1, 12–14*). Tai giliai įsišaknijusios Velykų įvykyje Bažnyčios atvaizdas: iš tikrųjų Aukštutinis kambarys yra vieta, kur per Paskutinę vakarienę Jėzus įsteigė Eucharistiją ir Kunigystę, taip pat prisikėlęs iš numirusiųjų apaštalam išliejo Šventąją Dvasią Velykų sekmadienio vakare (plg. *Jn 20, 19–23*). Viešpats nurodė savo mokiniams „nepasišalinti iš Jeruzalės, bet laukti Tėvo pažado“ (*Apd 1, 4*). Jis prašė, kad jie *liktų drauge* ir rengtųsi priimti Šventosios Dvasios dovaną. Tai gi mokiniai susibūrė maldoje drauge su Marija Aukštutiniame kambaryje, laukdami pažadėto įvykio (plg. *Apd 1, 14*). Pasilikti drauge buvo Jėzaus jiems duota sąlyga, idant patirtų Parakleto atėjimą, o ilga malda padėjo išlaikyti darną tarpusavyje. Čia išvelgiame puikią pamoką kiekvienai krikščionių bendruomenei. Kartais manoma, jog misionieriškas veiksmingumas pirmiausia priklauso nuo rūpestingo pasirėngimo ir jo protingo įgyvendinimo ypatinga veikla. Iš tikrųjų Viešpats prašo mūsų bendradarbiavimo, tačiau prieš bet kokią mūsų atsaką pirma būtina jo iniciatyva: jo Dvasia yra tikroji Bažnyčios veikėja, kurios reikia šauktis ir ją svetingai priimti.

Evangelijoje girdėjome vadinamosios Jėzaus „kunigiškosios maldos“ pirmąją dalį (plg. *Jn 17, 1–11a*); pilna

pasitikėjimo, švelnumo ir meilės ši malda užbaigia jo atsiveikinimo kalbas. Ji vadinama „kunigiškąja malda“, nes joje Jėzus besirengdamas palikti šį pasaulį pasirodo kaip kunigas, užtariantis saviškius. Šioje ištraukoje vyrauja dvejopa tema: *valandos* ir *šlovės*. Čia kalbama apie mirties valandą (plg. *Jn* 2, 4; 7, 30; 8, 20), valandą, kai Kristus turi iš šio pasaulio keliauti pas Tėvą (13, 1). Tačiau tuo pat metu tai valanda, kai per Kryžių įvykdomas jo pašlovinimas, kurį evangelistas Jonas vadina „išaukštiniu“, tai yra iškelimu, pakėlimu į šlovę: Jėzaus mirties valanda, jo didžiausios meilės valanda yra jo aukščiausios šlovės valanda. Taip pat Bažnyčia ir kiekvienam krikščioniui aukščiausia šlovė yra Kryžius – meilės išgyvenimas, visiškas atsidavimas Dievui ir kitiems.

Brangūs broliai ir seserys! Labai noriai priėmiau Kroatijos vyskupų kvietimą aplankyti šią šalį pirmojo Nacionalinio Kroatijos katalikiškųjų šeimų susitikimo proga. Noriu nuoširdžiai padėkoti už šį dėmesingumą ir įsipareigojimą šeimai, ne tik todėl, kad šiandien ši pamatinė žmogiškoji tikrovė jūsų tautoje, kaip ir kitur, susiduria su sunkumais ir grėsmėmis, taigi jai ypač reikia evangelizacijos ir paramos; bet taip pat todėl, kad krikščioniškosios šeimos yra lemiamas tikėjimo ugdymo šaltinis, ugdant Bažnyčią kaip bendruomenę ir siekiant jos misijinio dalyvavimo įvairiausiose gyvenimo situacijose. Brangieji ganytojai, žinau jūsų didžiadvasiškumą ir atsidavimą, su kuriuo tarnaujate Viešpačiui ir Bažnyčiai. Jūsų kasdieninis darbas ugdant būsimųjų kartų tikėjimą, rengiant santuokai ar palydint šeimas yra pamatinis kelias, vedantis į Bažnyčios atgaivinimą ir socialinio tautos audinio gyvinimą. Išlikite atsidavę šiam svarbiam sielovadiniam įsipareigojimui!

Visiems žinoma, kad krikščioniškoji šeima yra Kristaus buvimo ir meilės ypatingas ženklas ir kad ji pašaukta duoti ypatingą ir nepamainomą įnašą į evangelizaciją. Palaimintasis Jonas Paulius II, kuris tris kartus aplankė šią kilnią šalį, pasakė: „Krikščioniškoji šeima yra pašaukta aktyviai ir atsakingai dalyvauti Bažnyčios pasiuntinybėje savitu ir originaliu būdu, atsiduodama Bažnyčios ir visuomenės tarnybai savo buvimu bei veikla kaip tvirta gyvenimo ir meilės bendruomenė“ (*Familiaris consortio*, 50). Krikščioniškoji šeima visuomet buvo pirmutinis tikėjimo perdavimo kelias, taip pat šiandien joje glūdi didelės galimybės evangelizuoti daugelį sričių.

Brangūs tėvai, visuomet su atsidavimu mokykite vaikus melstis ir melskitės drauge su jais; artinkite juos prie sakramentų, ypač Eucharistijos – šiemet minite eucharistinio stebuklo Ludbrege metines; taip pat supažindinkite juos su Bažnyčios gyvenimu. Namų jaukume nebijokite skaityti Šventąjį Raštą, nušviesdami

šeimos gyvenimą tikėjimo šviesa ir šlovindami Dievą kaip Tėvą. Būkite tarsi mažas Aukštutinis kambarys, kuriame buvo Marija ir mokiniai, kur išgyvenama vienybė, bendrystė ir malda.

Ačiū Dievui, šiandien daugelis krikščioniškųjų šeimų vis labiau įsisąmonina savo misionieriškąjį pašaukimą ir rimtai įsipareigoja liudyti Viešpatį Kristų. Palaimintasis Jonas Paulius II kartą sakė: „Tikra šeima, grindžiama santuoka, yra pati savaime geroji naujiena pasauliui.“ Taip pat pridūrė: „Mūsų laikais vis daugėja šeimų, aktyviai bendradarbiaujančių evangelizacijoje... Bažnyčioje pribrendo šeimos valanda, tai taip pat reiškia misionieriškos šeimos valandą“ (2001 m. spalio 21 d. Viešpaties angelo malda). Šiandienos visuomenėje pavyzdingų krikščioniškųjų šeimų buvimas yra kaip niekada reikalingas ir būtinas. Nelaimė, esame priversti konstatuoti, ypač Europoje, sekuliarizacijos plitimą, vedantį prie to, kad Dievas išstumiamas iš gyvenimo, o šeima tolydžio vis labiau patiria dezintegraciją. Absoliutizuojama laisvė be įsipareigojimo tiesai ir idealizuojama individuali gerovė, pasiekama per medžiaginių gėrybių vartojimą ir efemeriškas patirtis, nepaisant tarpasmeninių santykių kokybės ir gilesnių žmogiškųjų vertybių; meilė sumenkinama iki sentimentalaus jausmo ir instinktyvių impulsų patenkimo, neįsipareigojant ugdyti tvarių tarpusavio priklausomybės ryšių ir be atvirumo gyvybei. Esame pašaukti priešintis tokiam mentalitetui! Drauge su Bažnyčios žodžiu labai svarbus krikščioniškųjų šeimų liudijimas ir įsipareigojimas – jūsų konkretus liudijimas – ypač kai teigiate, jog žmogaus gyvybė yra neliečiama nuo prasidėjimo momento iki natūralios mirties, tvirtinate santuoka grindžiamos šeimos vienintelę ir nepakeičiamą vertę ir pabrėžiate būtinumą įstatymais remti šeimas, vykdančias užduotį gimdyti ir auklėti vaikus. Brangios šeimos, būkite drąsios! Nepasiduokite sekuliarizuotam mentalitetui, siūlančiam kohabitaciją kaip pasirengimą santuokai ar net jos pakaitalą! Savo gyvenimo liudijimu parodykite, kad yra įmanoma mylėti kaip Kristui be išlygų, nebijoti įsipareigoti kitam asmeniui! Brangios šeimos, džiaukitės tėvyste ir motinyste! Atvirumas gyvybei yra atvirumo ateičiai ženklas, tai pasitikėjimas ateitimi; taip pat pagarba prigimtiniam įstatymui išlaisvina žmogų, užuot jį pažemintus. Šeimos gėris yra ir Bažnyčios gėris. Norėčiau pakartoti tai, ką esu sakęs praeityje: „Kiekvienos atskiros krikščioniškosios šeimos ugdymas vyksta didesnės Bažnyčios šeimos kontekste, kuri ją remia ir palaiko. <...> Bažnyčia savo ruožtu yra ugdoma šeimos, „mažų namų Bažnyčių“ (Kalba atidarant Romos vyskupijos kongresą 2005 m. birželio 6 d.). Melskimės Viešpačiui, kad šeimos vis labiau būtų mažosiomis Bažnyčiomis ir kad bažnytinės bendruomenės vis labiau taptų šeima.

Brangios kroatų šeimos, išgyvendamos tikėjimo ir meilės bendrystę, kaskart vis labiau liudykite pažadą, kurį žengdamas į dangų Viešpatys davė kiekvienam iš mūsų: „Esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28, 20). Brangūs kroatų krikščionys, suvokite esą kviečiami evangelizuoti visu gyvenimu, išgirskite galingą Viešpaties žodį: „Eikite ir padarykite mano mokiniais visų tautų žmones“ (Mt 28, 19). Tegu Mergelė Marija, Kroatijos Karalienė, visuomet lydi jus kelyje. Amen! Garbė Jėzui ir Marijai!

Kalba susitikime su visuomenės atstovais, politinio, ekonominio, kultūrinio ir verslo pasaulio žmonėmis, diplomatinio korpusu ir religinių bendruomenių vadovais

2011 m. birželio 4 d.

Džiaugiuosi, kad pirmasis mano vizito susitikimas yra su jumis, atstovaujančiais pagrindiniams kroatų visuomenės sektoriams ir diplomatiniam korpusui. Nuoširdžiai sveikinu kiekvieną iš jūsų, taip pat reikšmingas bendruomenes, kurioms priklausote: religines bendruomenes, politikos, mokslo ir kultūros institucijas, meno, ekonomikos ir sporto sektorius. Dėkoju arkivyskupui Puljičui ir profesoriui Zurakui už malonius žodžius, kuriais jie kreipėsi į mane, taip pat dėkoju muzikantams, pasveikinusiems mane universalia muzikos kalba. Šis universalumo matmuo, būdingas menui ir kultūrai, ypač tinka krikščionybei ir Katalikų Bažnyčiai. Kristus yra visiškai žmogiškas, ir visa, kas žmogiška, randa jame ir jo Žodyje gyvenimo ir prasmės pilnatvę.

Šis nuostabus teatras yra simbolinė vieta, išreiškianti jūsų nacionalinę ir kultūrinę tapatybę. Tai, kad galiu susitikti su jumis, susibūrusiais šioje vietoje, yra dar viena priežastis džiaugtis dvasioje, nes Bažnyčia yra bendrystės slėpinys, ji visuomet džiaugiasi bendryste, įvairovės turtingumu. Kitų Bažnyčių ir bažnytinių bendruomenių, taip pat judėjų ir musulmonų religinių bendruomenių atstovų dalyvavimas primena mums, jog religija nėra nuo visuomenės atskirta tikrovė; priešingai, ji yra natūralus sandas visuomenėje, nuolat primenantis vertikalų matmenį, dėmesingą Dievo klausymąsi kaip sąlygą bendrojo gėrio, teisingumo ir susitaikymo tiesoje siekiui. Religija veda žmogų į santykį su Dievu Kūrėju ir visų Tėvu, todėl ji yra taikos jėga. Religijoms nuolat reikia nuskaistavimo, atitinkančio jų tikrąją esmę, idant jos galėtų atitikti savo tikrąją misiją.

Norėčiau pristatyti pagrindinę mano trumpo apmąstymo temą apie sąžinę. Ji perskverbia visas tas įvairias sritis, kuriose jūs angažuojatės, ir yra pamatinės svarbos laisvai ir teisingai visuomenei, tiek nacionaliniu, tiek antnacionaliniu lygmeniu. Žinoma, galvoju apie Europą, kuriai Kroatija visuomet priklausė istoriškai ir kultūriškai ir į kurią ji dabar rengiasi įžengti politiniu ir instituciniu lygmeniu. Moderniųjų laikų didieji laimėjimai pripažįstant ir garantuojant sąžinės laisvę, žmogaus teises, mokslo laisvę, taigi ir laisvą visuomenę – tai turi būti patvirtinama ir plėtojama išlaikant protą ir laisvę atvirus jų transcendentiniam pamatui, garantuojant, kad šie laimėjimai nepanaikintų patys savęs, kaip, nelaimėi, konstatuojame, atsitinka ne vienu atveju. Socialinio bei pilietinio gyvenimo ir demokratijos kokybė smarkiai priklauso nuo šio „kritinio“ taško – sąžinės, to, kaip jos klausoma, ir būdo, kuriuo ji ugdoma. Jei pagal vyraujančią šiandienos mąstyseną sąžinė nukeliama į subjektyvią sritį, į kurią nustumiamos religija ir moralė, tuomet Vakarų krizei nebėra vaistų, ir Europa pasmerkta regresui. Jei priešingai, sąžinė iš naujo atrandama kaip vieta klausytis tiesos ir gėrio, atsakomybės Dievui ir žmonėms vieta – kitais žodžiais tariant, galia prieš visas tironijos formas, – tuomet ateičiai yra vilties.

Dėkoju profesoriui Zurakui, priminusiam mums daugelio šio krašto kultūrinių ir akademinų institucijų krikščionišką šaknis – taip, beje, yra visur Europos žemyne. Šią kilmę reikia priminti ne tik dėl istorinės tiesos, taip pat svarbu, kad giliai pažintume šias šaknis, idant jos galėtų gaivinti ir šią dieną. Kitaip tariant, esmingai svarbu suvokti vidinę įvykio dinamiką, kai, pavyzdžiui, gimsta universitetas, meno judėjimas arba įsteigiama ligoninė. Reikia suprasti, *kodėl* ir *kaip* tai įvyko, idant šiandien būtų galima pripažinti šios dinamikos vertę kaip dvasinę tikrovę, tampančią kultūrine, taigi ir socialine. To pagrindą sudaro vyrai ir moterys, asmenys, sąžinės, veikiamos tiesos ir gėrio galia. Buvo minimi kai kurie iškiliausių šio krašto sūnų ir dukterų pavyzdžiai. Norėčiau išskirti jėzuitą tėvą Ruđerį Josipą Boškovičių, gimusį Dubrovnike prieš 300 metų, 1711 m. gegužės 18 d. Jis gerai įasmenina palaimingą tikėjimo ir mokslo vienovę, kai tikėjimas ir mokslas stimuliuoja vienas kitą per tyrinėjimą, kuris išlieka atviras, diversifikuotas ir įgalintas sintezei. Jo pagrindinis veikalas *Theoria philosophiae naturalis*, išspausdintas Vienoje, o vėliau XVIII a. Venecijoje, turi labai reikšmingą paantraštę: *redacta ad unicam legem viarium in natura existentium*, tai yra „pagal vieną gamtoje egzistuojančių jėgų dėsnį“. Boškovičiaus veikaluose susiduriame su analize, daugeriopų pažinimo sričių studijomis, tačiau juose taip pat išvelgiama aistra siekti vienybės. Tai būdinga katalikiškajai kultūrai. Todėl Kroatijos katalikų universiteto įsteigimas yra vilties

► Popiežiaus katechezės

ženklas. Linkiu, kad jis padėtų puoselėti vienybę tarp įvairių šiandienos kultūros sričių, jūsų tautos vertybių ir tapatybės, tęsdamas vaisingą Bažnyčios indėlį į kilnios kroatų tautos istoriją. Grįžtant prie tėvo Boškovičiaus, pasak ekspertų, jo „tęstinumo teorija“, patvirtinama tiek gamtos moksluose ir geometrijoje, puikiai dera su kai kuriais šiuolaikinės fizikos didžiais atradimais. Ką tu norime pasakyti? Atiduokime pagarbą iškiliam kroatui, drauge tikram jėzuitui; atiduokime pagarbą tiesos puoselėtojiui, gerai suvokusiam, jog tiesa pranoksta jį patį, bet taip pat mokėjusiam tiesos šviesoje iš pagrindų pasitelkti proto išteklius, kuriais jis buvo paties Dievo apdovanotas.

Atiduodami pagarbą, turime išmokyti vertinti šių didžiųjų žmonių metodą ir dvasinį atvirumą. Tai mus sugrąžina prie sąžinės kaip kertinio akmens, kuriuo grindžiama kultūra ir bendrasis gėris. Bažnyčia, ugdydama sąžinės, daro savo būdingiausią ir vertingiausią įnašą į visuomenę. Šis įnašas prasideda šeimoje ir stipriai sutvirtinamas parapijoje, kur kūdikiai, vaikai ir jaunuoliai išmoka gilintis į Šventąjį Raštą, didįjį Europos kultūros kodeksą; tuo pat metu jie sužino, ką reiškia bendruomenei būti grindžiamai dovana, o ne ekonominiais interesais ar ideologija, būti grindžiamai

meile, „kuri yra pagrindinė varomoji kiekvieno asmens ir visos žmonijos tikrojo vystymosi jėga“ (*Caritas in veritate*, 1). Ši gavimo dovanai logika, išmokyta vaikystėje ir paauglystėje, vėliau išgyvenama visose gyvenimo srityse – žaidžiant, sportuojant, tarpasmeniniuose santykiuose, mene, savanoriškai tarnaujant vargšams ir kenčiantiesiems. Sykį įsisavinta, ji gali būti taikoma sudėtingiausiomis politinio ir ekonominio gyvenimo sritims statant miestą (*polis*), kuris yra svetingas ir priimantis, tačiau tuo pat metu nėra tuščias, nėra melagingai neutralus, jis turtingas žmogiškumo, stipriai pabrėžiamo etinio matmens. Būtent čia pasauliečiai (*christifideles laici*) pašaukti didžiadvasiškai atiduoti savo gautą ugdymą, besivadovaudami Bažnyčios socialinio mokymo principais, siekti tikro pasaulietiško, socialinio teisingumo, ginti gyvybę ir šeimą, siekti religijos ir švietimo laisvės.

Gerbiami bičiuliai, jūsų dalyvavimas čia ir kultūrinė Kroatijos tradicija įkvėpė šiuos trumpus apmąstymus. Siūlau juos jums kaip mano pagarbos ženklą ir pirmiausia Bažnyčios troškimą žengti tarp šios tautos žmonių Evangelijos šviesoje. Dėkoju už jūsų dėmesį ir iš širdies laiminu jus visus, jūsų artimuosius ir jūsų veiklą.

Benediktas XVI

Apie Mozės maldą

2011 m. birželio 1 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Skaitant Senąjį Testamentą, iš kitų ypač išsiskiria vienas asmuo, tai Mozė, tikras maldos vyras. Mozė, didis pranašas ir vadovas Išėjimo laikotarpiu, buvo tarpininkas tarp Dievo ir Izraelio: perdavė tautai Dievo žodžius ir įsakymus, vedė ją į Pažadėtosios žemės laisvę, ilgu tarpsniu dykumoje mokė izraelitus klusnumo Dievui bei pasitikėjimo juo ir, pirmiausia norėčiau pabrėžti, meldėsi. Jis meldžiasi už faraoną, kai Viešpats nelaimėmis mėgino atversti egiptiečių širdis (plg. *Iš* 8–10), prašo Viešpaties išgydyti raupsais susirgusią savo seserį Mirjamą (plg. *Sk* 12, 9–13), užtaria tautą, kai ši, nugašdinta žvalgų pranešimo, kelia maištą (plg. *Sk* 14, 1–19), meldžiasi ugniai grasinant sunaikinti stovyklą (plg. *Sk* 11, 1–2) ir nuodingiems žalčiams nešant mirtį (plg. *Sk* 21, 4–9), kreipiasi į Viešpatį ir protestuoja, kai užduoties našta jam tapo per sunki (plg. *Sk* 11, 10–15), regi Dievą ir

kalba su juo „veidas į veidą, kaip žmogus kalba su savo bičiuliu“ (plg. *Iš* 24, 9–17; 33, 7–23; 34, 1–10. 28–35).

Mozė, simboliškai atlikdamas užtarėjo funkciją, meldžiasi ir tada, kai tauta prie Sinajaus prašo Aaroną padirbti jiems aukso veršį. Tas epizodas pasakojamas Išėjimo knygos 32-ajame skyriuje ir paraleliai pakartojamas Pakartoto Įstatymo knygos 9-ajame skyriuje. Šiandienėje katechezėje norėčiau mesti žvilgsnį kaip tik į šį epizodą ir konkrečiai į Mozės maldą, kurią aptinkame Išėjimo knygos pasakojime. Mozei Sinajaus kalno viršūnėje laukiant Įstatymo plokščių ir keturiasdešimt dienų bei naktų pasninkaujant (plg. *Iš* 24, 18; *Įst* 9, 9), Izraelis buvo kalno papėdėje. Skaičius „keturiasdešimt“ turi simbolinę vertę ir reiškia patyrimo visumą, o siejamas su pasninku rodo, kad gyvybė kyla iš Dievo – Jis yra tas, Kuris ją palaiko. Juk valgyti – tai priimti maistą, kuris mus palaiko; todėl pasninkas, atsisakymas valgyti, šiuo atveju įgyja religinę reikšmę: tai savotiška nuoroda į tai, kad žmogus gyvas ne vien duona, bet kiekvienu žodžiu, išeinančiu iš Viešpaties lūpų (plg. *Įst* 8, 3). Pasninkaudamas Mozė parodo, kad dieviškojo Įstatymo dovanos laukia kaip gyvybės šaltinio: tas Įstatymas apreiškia Dievo valią ir maitina žmogaus širdį, leisdamas jam įžengti į sandorą su Aukščiausiuoju, kuris yra gyvybės šaltinis ir pati gyvybė.

Tačiau tuo metu, kai Viešpats kalno viršūnėje Mozei dovanuoja Įstatymą, tauta kalno papėdėje jį jau sulaužo. Negebėdami pakelti laukimo ir būdami be tarpininko, izraelitai prašo Aarono: „Padirbk mums dievą, kuris mus vestų. Juk mes nežinome, kas nutiko Mozei – tam vyrui, kuris išvedė mus iš Egipto žemės“ (Iš 32, 1). Pavargusi keliauti su neregimu Dievu, tauta dabar, kai pradingo ir tarpininkas Mozė, meldžia Viešpaties apčiuopiamo, paliečiamo buvimo ir Aarono iš metalo nulieta aukso veršyje atranda prieinamą, valdomą dievą, kurį gali pasiekti žmogus. Tikėjimo kelyje nuolatos kyla pagunda išvengti dieviškojo slėpinio pasidirbant suprantamą, tam tikras schemas, tam tikrus projektus atitinkantį Dievą. Vyksmas prie Sinajaus parodo tokios pretenzijos kvailybę ir apgaulingą tuštybę, nes, kaip ironiškai pareiškia 106 psalmėje, „jie sukeitė Dievo garbę su žolę ėdančio jaučio atvaizdu“ (Ps 106, 20). Todėl Viešpats sureaguoja ir liepia Mozei nusileisti nuo kalno, kartu apreikšdamas tai, ką daro tauta, ir užbaigdamas žodžiais: „Todėl dabar palik mane vieną, kad mano įniršis ant jų įsiliepsnotų ir juos sunaikinčiau, o iš tavęs padaryčiau didelę tautą“ (Iš 32, 10). Kaip Abraomui dėl Sodomos ir Gomoros, taip dabar ir Mozei Dievas atskleidžia, ką ketina daryti, Dievas elgiasi taip, tarsi nenorėtų nieko daryti be Mozės pritarimo (plg. Am 3, 7). Jis sako: „Palik mane, kad mano įniršis įsiliepsnotų.“ Iš tiesų tasai „Palik mane, kad mano įniršis įsiliepsnotų“ ištiriamas tam, jog Mozė įsikištų ir paprašytų to nedaryti, taip apreikšdamas, kad Dievas visada trokšta išganymo. Kaip ir abiejų miestų Abraomo laikais atveju bausmė ir sunaikinimas, kuriais reiškiasi Dievo rūstybė kaip blogio atmetimas, rodo padarytos nuodėmės didumą; sykiu užtarėjo prašymas turėtų aikštėn iškelti Viešpaties norą atleisti. Tai – Dievo išganymas, apimantis gailėstingumą, bet drauge atskleidžiantis nuodėmės, egzistuojančio blogio tiesą, kad nusidėjėlis, pažinęs ir atmetęs savo blogį, galėtų leisti Dievui dovanoti atleidimą ir būti jo perkeistas. Tad užtariamoji malda sugadintoje nuodėmingo žmogaus tikrovėje leidžia veikti dieviškajam gailėstingumui, maldininko meldimu įgyjančiam balsą ir per jį veikiančiam ten, kur reikia išganymo.

Visa savo malda Mozė apeliuoja į Viešpaties ištikimybę ir malonę. Iš pradžių jis pamini atpirkimo istoriją, kurią Viešpats pradėjo Izraelio iškeliavimu iš Egipto, pasakui primena seną, protėviams duotą pažadą. Viešpats suteikė išganymą išlaisvindamas savo tautą iš Egipto vergovės. Tad kam gi – klausia Mozė – „egiptiečiai turėtų sakyti: *Pikto siekdamas jis išvedė juos, tik išžudyti juos kalnuose ir išnaikinti nuo žemės veido?*“ (Iš 32, 12). Pradėtą darbą reikia užbaigti. Jei Dievas leistų savo tautai pražūti, šitai būtų galima aiškinti kaip Dievo negebėjimo iki galo įgyvendinti išganymo planą ženklą. Dievas ne-

gali to leisti: jis yra gerasis Viešpats, kuris gelbėja, gyvybės laidas, gailėstingumo ir atleidimo, išlaisvinimo iš nuodėmės, kuri žudo, Dievas. Tad Mozė apeliuoja į Dievą, į Dievo vidinį gyvenimą, priešingą išoriškai ištartam nuosprendžiui. Bet jei – Mozė argumentuoja Viešpačiui – jo išrinktieji žūtų, net jei ir būtų kalti, tada Dievas galėtų pasirodyti kaip negebantis nugalėti nuodėmės. O tai nepriimtina. Mozė buvo konkrečiai patyręs išganymo Dievą, pasiūstas kaip dieviškojo išlaisvinimo tarpininkas ir dabar savo malda išreiškia dvejopą rūpestį – dėl savo tautos likimo ir dėl garbės, priklausančios Viešpačiui dėl jo vardo tiesos. Užtarėjas norėtų, kad Izraelio tauta būtų išgelbėta, nes ji yra jam patikėtoji kaimenė, ir kartu dėl to, kad tuo išgelbėjimu pasireikštų tikroji Dievo tikrovė. Užtariamajoje maldoje meilė broliams ir meilė Dievui viena kitą perskverbia, yra viena nuo kitos neatsiejamos. Mozė, užtarėjas, yra žmogus, draskomas dviejų meilių, maldoje susiliejančių į vieną vienintelį gėrio troškimą.

Tada Mozė apeliuoja į Dievo ištikimybę, primindamas šiam jo pažadus: „Atmink Abraomą, Izaoką ir Izraelį, savo tarnus, kaip tu jiems prisiekei pačiu savimi, sakydamas: *Padauginsiu jūsų palikuonis kaip dangaus žvaigždes ir visą šį kraštą, kurį pažadėjau, duosiu jūsų palikuonims, ir jie paveldės jį amžinai*“ (Iš 32, 13). Mozė primena steigiamosios pradžios istoriją, tautos protėvius ir jų visiškai neužtarnautą išrinkimą vien Dievo iniciatyva. Pažadą jie gavo ne dėl savo nuopelnų, bet Dievo laisvu sprendimu ir iš meilės (plg. Įst 10, 15). O dabar Mozė prašo, kad Viešpats ištikimai tęstų išrinkimo ir gelbėjimo istoriją atleisdamas savo tautai. Užtarėjas neteisina savo tautos, nevardija tariamų nuopelnų – nei savo, nei tautos, – bet apeliuoja į Dievo maloningumą, į laisvą Dievą, kuris visas yra meilė, niekada nepaliauja ieškoti nuklydusiojo, visada lieka ištikimas sau ir nusidėjėliui siūlo galimybę sugrįžti, kad per Jo atleidimą jis taptų teisus bei gebantis būti ištikimas. Mozė prašo, kad Dievas pasirodytų stipresnis už nuodėmę bei mirtį, ir savo malda ragina jį dieviškai apsireikšti. Trokšdamas tik tokio išgelbėjimo, kokio trokšta pats Dievas, jis atsako perspektyvos tapti nauja, Viešpačiui patinkančia tauta. Dievo jam adresuoto pasakymo: „Iš tavęs padarysiu didelę tautą“ Dievo draugas net nesvarsto, bet, priešingai, yra pasirengęs prisiimti ne tik tautos kaltę, bet ir visus jos padarinius. Paskui, sudaužęs aukso veršį, jis užkops ant kalno ir vėl prašys išgelbėti Izraelį. Tars Viešpačiui: „O dabar, jei tu tik atleistum jų nuodėmę... bet jei ne, ištrink mane iš knygos, kurią parašei!“ (eil. 32). Malda, kuria trokšta to, ko trokšta Dievas, užtarėjas vis giliau panyra į Dievo pažinimą bei gailėstingumą ir per tai tampa gebantis mylėti iki visiško savęs atidavimo. Mozėje, stovinčiame kalno viršūnėje, veidas į veidą su Dievu, ir užtariančiame savo tautą bei

siūlančiame save – „ištrink mane“, – Bažnyčios tėvai įžvelgė pirmavaizdį Kristaus, ant kryžiaus altoriaus tikrai stovinčio Dievo akivaizdoje ne tik kaip „draugas“, bet ir kaip Sūnus. Jis ne tik save siūlo – „ištrink mane“, – bet savo perdurta širdimi tikrai leidžiasi ištrinamas, tampa, pasak paties šventojo Pauliaus, nuodėme. Užsiverčia *ant save* mūsų nuodėmės, kad *mus* išgelbėtų. Jo užtarimas yra ne tik solidarumas, bet susitapatinimas su mumis: savo kūne jis neša mus visus. Todėl jo, kaip žmogaus ir kaip Sūnaus, visa egzistencija yra Dievo širdin nukreiptas šauksmas, atleidimas, tačiau atleidimas, kuris perkeičia ir atnaujina.

Manau, jog šią tikrovę turėtume apmąstyti. Kristus stovi Dievo veido akivaizdoje ir meldžia dėl manęs. Ant kryžiaus jis meldžia kartu dėl visų žmonių ir manęs: meldžia dėl manęs, kentėjo ir kenčia už mane, susitapatino su manimi prisiimdamas žmogaus kūną ir sielą. Ir jis mus kviečia įžengti į jo tapatybę, tampant vienu

kūnu ir viena dvasia su juo, nes nuo kryžiaus aukštumos jis atnešė ne naujus įstatymus, akmens plokštes, bet kaip Naująją Sandorą patį save, savo kūną, savo kraują. Taip susisaistė su mumis kraujo giminystės ryšiais, sutapatino save su mumis. Jėzus kviečia tapatintis su juo, susivienyti trokštant būti vienu kūnu ir viena dvasia su juo. Melskime Viešpatį, kad šis susitapatinimas mus perkeistų, atnaujintų, nes atleidimas yra atnaujinimas ir perkeitimas.

Šią katechezę norėčiau užbaigti apaštalo Pauliaus žodžiais Romos krikščionims: „Kas kaltins Dievo išrinktuosius? Juk Dievas išteisina! Tai kas pasmerks? Ar Kristus Jėzus, kuris numirė, bet buvo prikeltas, kuris sėdi Dievo dešinėje ir net užtaria mus?! Kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės? <...> Nei mirtis, nei gyvenimas, nei angelai, nei kunigaikštystės, <...> nei jokie kiti kūriniai negalės mūsų atskirti nuo Dievo meilės, kuri yra mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje“ (Rom 8, 33–35. 38. 39).

Europos vyskupų konferencijų generalinių sekretorių ir atstovų spaudai susitikimas

Birželio 16–21 d. Vilniuje Šv. Juozapo kunigų seminarijoje vyko Europos vyskupų konferencijų generalinių sekretorių ir atstovų spaudai susitikimas apie naująją evangelizaciją Europoje. Renginyje dalyvavo 60 dalyvių iš 30 Europos šalių. Susitikimą organizavo Europos vyskupų konferencijų taryba (CCEE), į jį sukviėtė Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretorius, kariuomenės ordinaras Gintaras Grušas. Tai buvo pirmas toks renginys, kai Europos vyskupų konferencijų taryba (CCEE) pakviėtė generalinius sekretorius ir atstovus spaudai drauge diskutuoti apie Bažnyčios komunikavimą. Vyskupų konferencijų generalinių sekretorių susitikimas vyko birželio 16–19 d., o atstovų spaudai susitikimas – birželio 18–21 d. Susitikimo dalyvius sveikino apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi, Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Juozas Bačkis ir LVK pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius.

Birželio 17 d. spaudos konferencijoje Lietuvos žiniasklaidos atstovams neeilinį susitikimą pristatė CCEE generalinis sekretorius mons. Duarte da Cunha, CCEE atstovas žiniasklaidai Thierry Bonaventura, Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinis sekretorius vyskupas Gintaras Grušas. Spaudos konferencijoje vysk. G. Grušas priminė apie 2003 m. Vilniuje vykusį CCEE plenarinį posėdį, kuriame dalyvavo Europos vyskupų konferencijų pirmininkai. Jis paaikšino CCEE

tarybos tikslą – skatinti Europos šalių vyskupų konferencijų bendradarbiavimą ir kurti bažnytinio bendravimo tinklą. Kalbėdamas apie Bažnyčios komunikavimo uždavinius vysk. G. Grušas sakė, kad Bažnyčios uždutis – iškelti aktualius ir esminius klausimus, susijusius su žmogaus būtimi, ir rodyti kelią atsakymų link. Kaip vieną iš pavyzdžių Lietuvoje jis minėjo Bažnyčios viešumoje reiškiamą nuostatą dėl dirbtinio apvaisinimo įstatymo projekto. Tai padeda žmonėms suprasti, jog technine kalba įvardijamas „perteklinių embrionų naikinimas“ iš tikrųjų yra žmonių žudymas.

CCEE atstovas žiniasklaidai Thierry Bonaventura sakė, kad, nagrinėjant naujosios evangelizacijos temą, siekiama parengti įžvalgų 2012 m. būsimam Vyskupų sinodui apie naująją evangelizaciją. Jis taip pat paaikšino savanorystės temą: neatlyginamo darbo iniciatyvoje Bažnyčia išvelgia vilties ženklą. Europos vyskupų konferencijų tarybos generalinis sekretorius Duarte da Cunha nusakė evangelizaciją plačiąja prasme – kaip Bažnyčios veiklos visumą, pristatant Jėzų Kristų. Jis pabrėžė, kad katalikiškoji savanorytės samprata nėra individualistinė, ji neatsiejama nuo krikščionių bendruomenės. Savanorystė nėra savitikslių, bet padeda kitiems rasti Dievą.

Europos vyskupų konferencijų tarybą (CCEE) sudaro trisdešimt trijų Europos vyskupų konferencijų pirmininkai, Liuksemburgo ir Monako arkivyskupai, Kipro maronitų arkivyskupas ir Kišiniovo (Moldova) arkivyskupas. Tarybos pirmininkas – kardinolas Pėter

Kunigų paskyrimai ir atleidimai

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Sigitas Bitkauskas** atleistas iš Igliaukos, Gudelių ir Daukšių parapijų klebono pareigų, paskirtas Griškabūdžio bei Barzdų parapijų klebonu.

Kun. **Rimantas Simanavičius** atleistas iš Aukštosios Panemunės vikaro ir Šv. Mato mokyklos kapeliono pareigų, paskirtas Igliaukos bei Gudelių parapijų klebonu.

Kun. **Arvydas Jakušovas** paskirtas Aukštosios Panemunės vikaru ir Šv. Mato mokyklos kapelionu.

Prel. **Juozas Pečiukonis** paskirtas Daukšių parapijos klebonu ir paliktas eiti ankstesnes pareigas.

Kun. **Juozas Marčiulionis** atleistas iš Liubavo ir Akmenynų parapijų klebono pareigų.

Kun. **Romas Budrevičius** atleistas iš Kazlų Rūdos parapijos vikaro pareigų, paskirtas Liubavo ir Akmenynų parapijų klebonu.

Kun. **Kęstutis Vosylius** atleistas iš Garliavos parapijos klebono ir Aleksoto dekanato vicedekano pareigų.

Kun. **Gintaras Urbštas** atleistas iš Lazdijų parapijos klebono ir Lazdijų dekanato vicedekano pareigų ir paskirtas Garliavos parapijos klebonu bei Aleksoto dekanato vicedekanu.

Kun. **Nerijus Žvirblys** paskirtas Lazdijų parapijos klebonu ir Lazdijų dekanato vicedekanu.

Kun. **Jonas Baliūnas** paskirtas Vilkaviškio vyskupijos kapitulos garbės kanau-ninku.

Kun. **Gintautas Kuliešius** popiežiaus Benedikto XVI paskirtas monsinjoru.

Kun. **Jordanas Kazlauskas** atleistas iš

Erdő, Esztergom-Budapešto arkivyskupas, Vengrijos primas; pirmininko pavaduotojai – kardinolas Josipas Bozaničius, Zagrebo arkivyskupas, ir kardinolas Jean-Pierre'as Ricard'as, Bordo arkivyskupas. CCEE generalinis sekretorius – mons. Duarte da Cunha. Sekretoriato būtinė įsikūrusi Sankt Galene (Šveicarija).

Pasibaigus susitikimui išplatintas CCEE atstovo žiniasklaidai Thierry Bonaventuros pranešimas.

-sb-

„Štai aš visa darau nauja!“ (Apr 21, 5)

Europos vyskupų konferencijų generalinių sekretorių ir atstovų spaudai susitikimo 2011 m. birželio 16–21 d. Vilniuje baigiamasis pareiškimas

Naujoji evangelizacija nėra maginis gėrimas... Tai pirmiausia nuostata. Ir tikėjimo į Kristų, kuris „visa daro nauja“, aktas. Ir atnaujinimo, glūdinčio Jėzaus Kristaus gerojoje naujienoje, darbas. Ji jau vyksta ir turi būti skelbiama pasauliui. Naujoji evangelizacija nereikalauja iš krikščionio nieko daugiau, kaip tik maldoje ir meilės darbuose, šeimoje ir darbe kasdien įkūnyti tikėjimą, viltį ir meilę žmogumi tapusiam Dievui.

Būtent tai dviejuose vienas po kito vykusiuose susirinkimuose išreiškė Europos vyskupų konferencijų generaliniai sekretoriai ir atstovai spaudai, 2011 m. birželio 16–21 d. susirinkę Lietuvos sostinėje Vilniuje.

Šiuo laiku, ypač paženklintu sekularizacijos, šiandienei Bažnyčiai tenka misija visiems priminti, kad atsakymą į klausimus, kuriuos kiekvienas nešioja širdyje, gauti galima tik susitinkant su Kūrėju. Tai reiškia, kad Bažnyčios misijos centre yra žmogaus asmuo ir jo santykis su Jėzumi Kristumi, nes tik toksai santykis gali perkeisti gyvenimą ir pripildyti jį džiaugsmo, gebančio paliudyti Dievo artumą. Tokie susitikimo su Dievu perkeisti žmonės, tiesą sakant, yra pagrindiniai naujosios evangelizacijos veikėjai, bažnytinės bendruomenės atnaujinimo pagrindas ir varomoji jėga Bažnyčios, tiesiančios ranką nuo jos atitolusiems ir siūlančios jiems galimybę vėl sutikti Jėzų bei patirti jo gailestingumą.

Atstovai spaudai taip pat aiškiai išskėlė kai kurias geras praktikas, liudijančias, kad naujoji evangelizacija jau veikia ekonomikos pasaulyje (Jorge Libano Monteiro pranešimas), naujosiose medijose (Italijos, Rumunijos ir Prancūzijos atstovų pranešimai) ir savanorystės pasaulyje. Popiežiškosios tarybos *Cor unum* sekretorius mons. Giovanni Pietro Dal Toso savo pranešime parodė, kaip pasaulyje plačiai paplitusi savanorystė gali suteikti Bažnyčiai žmogišką veidą. Be to, buvo pristatytas Europos savanorystės metų proga popiežiaus Benedikto XVI pageidautas susitikimas su vyskupais ir katalikų savanorių vadovais, 2011 m. lapkričio 10–11 d. vyksiantis Vatikane.

Du susitikimus, kuriuose iš viso dalyvavo 60 dalyvių, atstovaujančių 30 žemyno vyskupų konferencijoms, Lietuvos Vyskupų Konferencijos ir jos generalinio sekretoriaus, kariuomenės ordinaro vysk. Gintaro Grušo kvietimu surengė Europos vyskupų konferencijų taryba (*Consiglio delle Conferenze Episcopali d'Europa – CCEE*).

Lietuvos sostinėje dalyviai šiek tiek buvo supažindinti su Lietuvos istorija, sužinojo apie tvirtai išsisknijusį jos tautos tikėjimą net sunkiausiais Antrojo pasaulinio karo ir komunistinio režimo metais. Susitikimo Vilniuje tikslas taip pat buvo suteikti generaliniams sekretoriams bei atstovams spaudai progą užmegzti draugystės ryšius, pasidalyti džiaugsmiais ir sunkumais, aptarti kai kuriuos Bažnyčiai aktualius klausimus.

Sekretoriai, be to, gvildeno religijos laisvės temą. Religijos laisvė yra pagrindinė žmogaus teisė, besiremianti žmogaus asmens kilnumu. Bažnyčia ir Europa privalo visomis išgalėmis stengtis laiduoti, kad ši teisė būtų gerbiama ir Europoje, ir visame pasaulyje. Kita esminė Europos problema yra demografinė krizė ir konkrečiai Europos gyventojų senėjimas, lydimas rimtų padarinių gerovės ir socialinės apsaugos sistemoms ir reikalaujantis neatidėliotino visos visuomenės dėmesio. Savo ruožtu atstovai spaudai dėmesio skyrė popiežiaus apsilankymui Škotijoje, Anglijoje bei Velse ir katalikų naujienų agentūrai *SirEuropa*, tarnaujančiai Bažnyčiai ir informacijos sklaidai Europoje.

Abiejuose susitikimuose taip pat aptarta ankstesnė ir būsima CCEE veikla. COMECE (Europos bendrijos vyskupų konferencijų komisija) supažindino su pagrindiniais klausimais, aptarinėjama Europos institucijose, ir iniciatyva apsaugoti sekmadienį kaip poilsio dieną. Dalyviams pranešta apie artimiausius tris Katalikų Bažnyčiai svarbius Europoje vyksiančius pasaulinius susitikimus: Pasaulines jaunimo dienas Madride (2011 m. rugpjūčio 16–21 d.), Pasaulinį šeimų susitikimą Milane (2012 m. gegužės 29–birželio 3 d.) ir Tarptautinį Eucharistijos kongresą Dubline (2012 m. birželio 10–17 d.), kuriuose bus pabrėžti pagrindiniai Bažnyčios misijos aspektai.

Šeštadienio, birželio 18-osios, popietę generaliniai sekretoriai ir atstovai spaudai susitiko drauge aptarti komunikavimo Bažnyčioje krizės laikotarpiu ir naujų technologinių priemonių taikymo Evangelijai skelbti. Bažnyčios komunikavimas yra jos misijos dalis. Būti ištikimam Evangelijai ir tiesai yra būdas komunikuoti ir krizės laikotarpiu, ir paprastais momentais. Galima naudotis visomis priemonėmis, tačiau nė viena negali pakeisti asmeninio susitikimo su kitais ir su Dievu. Aptariant naujas visuomenės komunikavimo priemones, CCEE pristatė būsimą Europos vyskupų konferencijų institucinės informacijos portalą, pradėsiantį veikti 2012 metais.

Susitikimo metu dalyvius pasveikino Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Juozas Bačkis ir Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Sekmadienį, birželio 19-ąją, dalyviai aplankė buvusią KGB Lietuvoje būstinę, dabar muziejų, o pirmadienio, birželio 20-osios, popietę Lietuvos visuomeninės televizijos studijas.

Thierry Bonaventura
CCEE atstovas žiniasklaidai

Barzdų ir Griškabūdžio parapijų klebono pareigų.

-Vk-

Sekminės

Vilniaus Kalvarijose

Birželio 9–12 d. Vilniaus Kalvarijose buvo tradiciškai švenčiamos Sekminės. Iškilmės prasidėjo ketvirtadienį šv. Sakramento adoracija, visa patikint Dievo gailėstingumui.

Penktadienį švęsti Sekminių iškilmės rinkosi pašvęstojo gyvenimo atstovai. Po maldos Kryžiaus kelyje visi susirinko bažnyčioje į šv. Mišių auką. Eucharistijai vadovavo Vilniaus arkivyskupo augžliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis. Per pamokslą jis pabrėžė, kad kiekvieną dieną turime kenčiančiame žmoguje atrasti Jėzų ir tuo būdu atnaujinti savo pašaukimus.

Šeštadienį meldėsi vaikai ir jaunimas. Vaikų programa prasidėjo šv. Mišiomis prie Marijos Sopulingosios koplyčios. Vėliau jie atskirai ėjo Kryžiaus kelią, šventė agapę. Jaunimo programa prasidėjo Pal. Matulaičio bažnyčioje malda ir kryžiaus nešimu iki Vilniaus Kalvarijų. Čia jaunimas įsitraukė į maldą, šlovinimą, klausėsi apaštališkojo nuncijaus arkivyskupo Luigi Bonazzi katechezės, kokia turėtų būti jaunimo vieta šių dienų Bažnyčioje. Su jaunimu švęsdamas šv. Mišių auką nuncijus sakė, kad, norint tapti gyvojo vandens šaltiniu, būtina „sekti Jėzumi, vedant Šventajai Dvasiai. Tai yra uždegantis ir įpareigojantis nuotykis. Jėzus kviečia susidraugauti su juo, klausyti jo žodžio ir gyventi su juo. Jėzus kviečia palikus savirealizacijos idėjas pasinerti į jo valią.“ Jaunimo diena baigėsi šokiais, agape ir Šviesos keliu Kalvarijose.

Sekmadienį, pagrindinę Sekminių dieną, iškilmės prasidėjo Kryžiaus keliu, kuriame dalyvavo tikintieji iš Vilniaus ir kitų Lietuvos kampelių. Šventės kulminacija – iškilmingos šv. Mišios, joms vadovavo kard. Audrys Juozas Bačkis.

Savo pamoksle kreipdamasis į sutvirtinamuosius ir visus tikinčiuosius ganytojas atkreipė dėmesį, kaip mes visi esame ištroškę Šventosios Dvasios veikimo. Bažnyčios gyvenime Šventoji Dvasia yra globėja ir gaivintoja, ramstis, jos laivo burių vėjas ir charizmų džiugi versmė. Be Šventosios Dvasios Bažnyčia tampa tik žmogiška institucija, jos kultas – teatras, Dievo žodžio veikimas – propaganda, Evangelijos knygos – istorinė raidė, o krikščionių gyvenimas – vergų moralė. Šv. Mišių metu nemažam jaunimo būriui suteiktas Sutvirtinimo sakramentas. Šventė baigėsi agape.

-rž-

Vilkaviškio vyskupijoje

Birželio 10–12 d. Vilkaviškio vyskupijos jaunimo centras, pritarus ir į organizavimą įsitraukus visai vyskupijos Jaunimo reikalų tarybai, inicijavo jaunimo piligriminę kelionę „Pasitikiu Tavimi“ visoje Lietuvoje švenčiamiems Dievo Gailestingumo metams paminėti. Sekminių piligrimine kelione Marijampolė–Meteliai–Kryžiai norėta paskatinti vyskupijos jaunimą drauge keliaujant patirti ne tik žmogiškos bendrystės malonę, bet taip pat giliau pažinti Dievą mąstant, meldžiantis, giedant, tylint ir bendraujant, labiau panirti į Dievo gailestingumo slėpinį.

Piligrimystė prasidėjo birželio 10 d. 9 val. šv. Mišiomis Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio bažnyčioje, jas aukojo visą piligrimystės kelionę drauge su jaunimu keliaavęs Ūdrijos (Alytaus r.) parapijos klebonas kun. Arūnas Simonavičius. Pirmosios dienos kelionės metu piligrimai giedojo giesmes, meldėsi įvairias litanijas bei rožinį, klausėsi kun. Arūno Simonavičiaus katechezijų bei mąstymų apie bendravimą su Dievu, kitais ir savimi. Pasiekę pirmosios dienos kelionės tikslą – Krosnos parapiją (Lazdijų r.), piligrimai trumpai pasimeldė vietos bažnyčioje, išklauė parapijos klebono Juozo Klimavičiaus sveikinimo ir vakarojo Krosnos pagrindinėje mokykloje, kur juos mielai pasitikio mokyklos vadovybė.

Vilkaviškio vyskupijos 85-mečio ir Budavonės kankinių žūties 70-ųjų metinių minėjimas

Birželio 17–19 d. Vilkaviškio vyskupija šventė savo gyvavimo 85 metų sukaktį ir Budavonės kankinių žūties 70-ąsias metines.

Birželio 17-oji buvo skirta jaunimui. Jaunuoliai įsikūrė Klampučių (Vilkaviškio r.) pagrindinėje mokykloje ir su giesmėmis atkeliavo į Lankeliškių (Vilkaviškio r.) parapiją, iš kurios klebonijos 1941 m. birželio 22 d. buvo išvežti ir Budavonės miške nukankinti trys Vilkaviškio vyskupijos kunigai. Susirinkus daugiau nei pusantro šimto jaunimo, daugiausia iš Vilkaviškio, Marijampolės, Šakių bei Lazdijų dekanatų, ir gausiam Lankeliškių bei aplinkinių parapijų tikinčiųjų būriui, visi pirmiausia dalyvavo vigilijoje: drauge giedojo, skaitė dvasinius tekstus ir kurijos kanclerio kun. Žydrūno Kulpio paraginti šventė Sutaikinimo sakramentą. Po vigilijos karo metais subombarduotos Lankeliškių bažnyčios vietoje švęstos šv. Mišios, kurioms vadovavo Vilkaviškio vyskupijos ganytojas Rimantas Norvila. Drauge koncelebravo vyskupo generalvikaras mons. Gintautas Kuliešius, kunigai svečiai ir beveik visi Vilkaviškio dekanato kunigai su šių iškilmių iniciatoriumi, Vilkaviškio parapijos klebonu bei Vilkaviškio dekanato dekanu prel. Vytautu Gustaičiu priešakyje. Homilijos metu Tabariškių klebonas kun. Rimantas Baltrušaitis kvietė, ypač jaunimą, ieškoti ryšio su Viešpačiu nebijant iššūkių bei nepatogumo. Šv. Mišiose giedojo Kybartų parapijos jaunimo choras.

Po šv. Mišių visi drauge dalyvavo vietos bendruomenės surengtoje agapėje, o po jos Eucharistinio Jėzaus adoracijoje Lankeliškių bažnyčioje. Vakaro programa tęsėsi Klampučių pagrindinėje mokykloje, kur pirmiausia įvyko dokumentinio filmo „Budavonės kankiniai“ (rež. Dalius Ramanauskas, 2011) premjera. Lietuvos *Caritas* direktorius kun. Robertas Grigas pabrėžė, kad trijų kunigų nukankinimo istorija jam, kaip vaikui, buvo paspirtis tapti kunigu ir aukotis kitiems. Įsimintiną liudijimą apie ištikimybę savo pašaukimui išsakė Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Vargdienių seserų kongregacijos (MVS) sesuo Evelina iš Marijampolės ir mokytoja bei keturių vaikų motina Vilma Balandienė. Vakarą užbaigtas smagiais liaudiškais šokiais.

Birželio 18-ąją susirinkta Budavonės miške (Vilkaviškio r., Bartninkų parapija), kur prieš 70 metų, 1941 m. birželio 22 d., Antrojo pasaulinio karo frontui priartėjus prie Lietuvos valstybės sienų, besitraukiantys sovietų kariai žiauriai nukankino tris kunigus – Lankeliškių kleboną Vincą Balsį, Vilkaviškio kunigų seminarijos profesorių ir dvasios tėvą Justiną Dabrilą bei buvusį Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos kapelioną Joną Petriką.

11 val. jauniems piligrimams atėjus pėsčiomis iš Lankeliškių parapijai priklausančios Klampučių pagrindinės mokyklos buvo glaustai pristatyta skausminga istorija, kalbėjo gyvi liudininkai, vyko meninė programa, o jaunimas apdovanojtas už dalyvavimą rašinių konkurse, skirtame Budavonės tragedijai pagerbti. Vidudienį apie 600 maldininkų dalyvavo Eucharistijoje. Jos šventimui vadovavo apaštališkasis nuncijus Lietuvoje arkiv. Luigi Bonazzi, drauge koncelebravo Vilkaviškio vyskupijos ordinaras Rimantas Norvila, vyskupas emeritas Juozas Žemaitis, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ ir gausus būrys kunigų iš Vilkaviškio bei kitų vyskupijų. Homilijos metu nuncijus akcentavo, kad nužudytų kankinių drąsus pavyzdys yra mus, šiandienos krikščionis, uždegantis liudijimas. Arki-vyskupas atskirai kreipėsi ir į susirinkusius kunigus, ragindamas nebijoti degti visa atiduodančia meile ir išlaikyti ypač glaudų tarpusavio bendrystės ryšį, kuris kunigui yra labai svarbus besirūpinant „savo šeima“ – parapijos bendruomene.

Po šv. Mišių, kuriose giedoję jungtinis Vilkaviškio dekanato suaugusiųjų choras, visiems, o ypač tiems, kurie daugiausia triūso įdėjo, dėkojo vyskupijos ganytojas ir Vilkaviškio dekanato dekanas. Visi dalyvavo bendroje agapėje ir ilgai dalijosi prisiminimais bei išpūdžiais. Vyskupai ir kunigai dalyvavo specialiai surengtuose pietuose, kur turėjo galimybę artimai ir atvirai pabendrauti su apaštališkuoju nuncijumi ir vieni su kitais.

Birželio 19-oji, sekmadienis, šventas Vilkaviškio vyskupijos katedroje. Šventė apėmė net penkias ypatingas progas – Vilkaviškio vyskupijos 85-metį, Budavonės kankinių mirties 70-metį, vyskupijos globėjo šv. Antano paminėjimą, Švč. Trejybės šventę ir naujų kunigų bei diakonų šventimus. Prieš šv. Mišias surengtoje atminimo valandoje buvo klausomasi poezijos, giesmių, mokytojos Sigitos Lankininkienės gyvo liudijimo apie Budavonės kankinių laidotuves, žiūrėtos dokumentinio filmo „Budavonės kankiniai“ ištraukos. Šią dalį užbaigė kan. prof. Kęstutis Žemaitis trumpai pristatydamas pagrindinius Vilkaviškio vyskupijos istorinius akcentus.

Vidudienį šv. Mišioms vadovavo Vilkaviškio vyskupas R. Norvila, koncelebravo generalvikaras mons. G. Kuliešius, kurijos kancleris kun. Ž. Kulpys bei iš įvairių vyskupijos parapijų atvykę kunigai. Vyskupas homilijoje trumpai paminėjo visas penkias švenčiamas progas sakydamas, jog gražu yra kukli laikysena net ir didelius darbus darant, tačiau ypatingomis progomis būtina įvardyti asmenis ir įvykius, kurie yra kilę iš gausios Dievo malonės. Iškilmingų Mišių metu kunigais buvo iššventinti du Vilkaviškio vyskupijos diakonai – Marius Pėčelis ir Valdemaras Smulskis, o į diakonus klierikas Vitalijus Valodkovičius. Po palaiminimo būta keleto prasmingų sveikinimų. Liturgiją ypač praturtino iš Vilniaus atvykęs Arkikatedros grigališkojo choralo choras *Schola Gregoriana Vilnensis* ir Marijampolės grigališkojo choralo grupė *Reple corda*. Po šv. Mišių visi mielai bendravo bendroje agapėje.

Visų trijų dienų užbaiga galima laikyti birželio 20-ąją surengtą Vilkaviškio dekanato kunigų susitikimą Bartninkų parapijoje, kurios teritorijoje ir yra skaudžią istoriją saugantis Budavonės miškas. Bartninkų parapijos bažnyčioje šv. Mišioms vadovavo ir homiliją apie meilę vieni kitiems pasakė dekanato dekanas prel. Vytautas Gustaitis, drauge meldėsi šiam dekanatui priklausantys kunigai ir Bartninkų parapijos tikintieji. Dekanas prieš palaiminimą nuoširdžiai padėkojo visiems kunigams, parapijos klebonui kun. Alvydui Dvareckui bei Bartninkų bendruomenei už regimus ir neregimus darbus taip ypatingai pagerbiant prieš 70 metų nukankintus tris kunigus.

-krb-

Kauno arkivyskupijos dangiškojo globėjo Šv. Jono Krikštytojo iškilmė

Birželio 24-ąją, švenčdama Šv. Jono Krikštytojo Gimimą, Kauno arkivyskupijos bendruomenė iškilmingai šventė ir savo dangiškojo globėjo dieną. 2011-ųjų arkivyskupijos diena buvo švenčiama neeiliniais arkivyskupijos istorijos metais. Šiomet Kauno arkivyskupija, įsteigta 1926 m. popiežiaus Pijaus XI apaštališkąja konstitucija *Lituanorum gente*, mini 85-erių metų įkūrimo jubiliejų.

Šią dieną jos bendruomenė – kunigai, pašvęstojo gyvenimo nariai, bažnytinių institucijų, organizacijų darbuotojai, įvairių mažesnių bendruomenių nariai, šeimos, jaunimas, kiti tikintieji malda dėkojo Dievui už arkivyskupijos dartinį bei meldė jį globos ateityje gausiai susirinkę švęsti Eucharistijos Kauno

Antroji piligrimystės diena, birželio 11-oji, pradėta bendra malda, kartu meldėsi ir vietinės parapijos jaunimas. Trumpai pailsėti ir papietauti stabtelėję Simno (Alytaus r.) parapijoje, piligrimai leidosi į paskutinę tos dienos kelionės atkarpą, pasiryžę pasiekti Metelių parapiją. Prie keliaujančiųjų dar prisijungė Lazdijų parapijos tikintis jaunimas bei kun. Miroslovo Dovdos vadovaujami dviratininkai iš Alytaus. Vakare Metelių bažnyčioje visus nuoširdžiai pasveikino vietos klebonas g. kan. Vytautas Prajara. Po bendros vakarienės, atvykus vyskupijos ganytojui, visi susirinko į bažnyčią švęsti Sekminių vigilijos, kuriai vadovavo vyskupas Rimantas Norvila. Ganytojas nuoširdžiai visus pasveikinęs pasidžiaugė, kad piligrimystė leidžia labiau pažinti save, šalia esantį bei patį Viešpatį. Žodžio liturgiją užbaigė kun. Miroslovas Dovda, per pamokslą kviesdamas Sutaikinimo sakramentą priimti atvira ir mylinčia širdimi ir drąsiai tikėti, nepaisant šeimos, giminių, o kartais ir pačių artimiausių draugų nepritarimo ar net pašaipos. Tuomet prasidėjo Švč. Sakramento adoracija, kurios pradžioje jaunimas skaitė tekstus, padedančius peržvelgti savo sąžines. Apie dešimt vyskupijos kunigų pagelbėjo jaunimui susitikti su Dievu Sutaikinimo sakramente. Po adoracijos buvusios Metelių mokyklos patalpose Švętožerio parapijos jaunimas, vadovaujami klebono kun. Jono Cikanos bei tikybos mokytojos Jacintos Goberienės, susirinkusiesiems parodė pantomimos spektaklį dvasine tema, o vėliau gyvai koncertavo jaunimui pažįstamos grupės „Juoda/balta“ dalyvis kun. Kastytis Šulčius.

Sekmadienį piligrimai pajudėjo iš Metelių Kryžių koplyčios, diecezinės Vilkaviškio vyskupijos šventovės, link. Eidami gražiąja Dusios pakrante meldėsi bei giedoję giesmes. Kryžių koplyčioje Sekminių Eucharistijos šventimui vadovavo ir homiliją pasakė Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Drauge meldėsi vyskupo generalvikaras kun. Gintautas Kuliešius, kurijos kancleris kun. Žydrūnas Kulpys, kiti kunigai svečiai, iš įvairių vietų atvykę maldininkai ir trijų dienų

piligrimystėje dalyvavę jaunieji vyskupijos piligrimai. Liturgijos pabaigoje jaunimui buvo įteikti rožiniai ir paveikslėliai su palaimintojo popiežiaus Jono Pauliaus II atvaizdu.

-krb-

Panevėžyje

Birželio 11 d. Panevėžio muzikiniame teatre buvo švenčiamos ekumeninės Sekminės, kurias surengė Panevėžio miesto tikinčiųjų bendruomenės ir Panevėžio vyskupijos jaunimo centras.

Pirmojoje šventės dalyje – krikščioniškos muzikos popietėje „Giedu Tau, mano Viešpatie“ skambėjo įvairių bendruomenių atstovų šlovinimo giesmės, buvo dalijamasi tikėjimo liudijimais. Renginį vedė aktorius Albinas Kėleris, tekstus redagavo Albina Saladūnaitė.

Renginys prasidėjo bendra giesme. Veikliųjų žmonių bendrijos Panevėžio skyriaus prezidentas Gintaras Jančiauskas tarė sveikinimo žodį, pasidžiaugė galimybe susirinkti drauge ir palinkėjo būti atviriems Šventajai Dvasiai, kad bendrystėje praleistas laikas lydėtų palaima visą likusį gyvenimą. Giedojo Panevėžio katalikų Šv. apašt. Petro ir Povilo bažnyčios vaikų ir jaunimo choras, vadovaujamas vargonininkės Liudos Vėžytės. Metodistų Bažnyčios atstovė, Panevėžio muzikinio teatro solistė Regina Juškienė atliko dvi giesmes ir išreiškė dėkingumą Dievui, nes be jo neįsivaizduojanti savo gyvenimo. Veikliųjų žmonių bendrijos Kauno skyriaus atstovai giesmėmis ir papasakota gyvenimo istorija paliudijo maldos galią ir nuo įvairių priklausomybių, klystkelių išlaisvinantį, iš nuodėmių vaduojantį Dievo veikimą. Tikėjimo sesuo Judita dalijosi apmąstymais apie Šventąją Dvasią, pasitelkdama šv. Augustino ir poetės Lacrimos išvalgas. „Tikėjimo Žodžio“ atstovė Gražina atliko savo sukurtas giesmes. Laisvųjų krikščionių bažnyčios šlovintojų grupės originalia instrumentuote atliekami kūriniai suteikė popietei naujų spalvų. Drąsiai ir džiaugsmingai Viešpačiui giedojo Šiaulių vaikų vokalo

arkikatedroje bazilikoje. Iškilmingai liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Koncelebravo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas ir gausus būrys arkivyskupijos kunigų. Giedojo Šv. Pranciškaus Ksavero (Jėzuitų) bažnyčios sumos choras.

Savo homilijoje arkivyskupas atkreipė dėmesį į Evangelijoje trumpai minimą šv. Jono Krikštytojo gyvenimą dykumoje, kur jis rengėsi atlikti Dievo jam skirtą misiją – ruošti kelią pasaulio Gelbėtojų. Atsiskirdami dykumoje, Dievo artumos ieškodavo pirmųjų amžių krikščionys. Pasišvęsti Dievui, atsiskirdami nuo pasaulio, ir dabar rengiasi būsimieji vienuoliai, kunigai. Per dykumą – gyvendamos skaisčiai ir rengdamosi priimti santuokos dovaną ir save dovanoti turėtų keliauti ir būsimos krikščioniškos šeimos. Tačiau, pasak ganytojo, ne dykuma buvo esminis šv. Jono Krikštytojo gyvenimo laikotarpis. Vėliau jis atliko svarbiausia – skelbė ir liudijo Jėzų baigdamas tai kankinyste. „Šv. Jono Krikštytojo Gimimo šventė – tai priminimas mums visiems, kad Jėzus Kristus turi būti nuolat skelbiamas ir rodomas, kad visos žmonių kartos galėtų jį pažinti ir pamilti. Šią misiją atlieka Bažnyčia, tai yra mes visi, per Krikštą tapę Dievo tautos nariais“, – sakė arkivyskupas S. Tamkevičius, primindamas Bažnyčios dovaną – bendruomenę, kuri moko gyventi ir sekti Kristų drauge, ne po vieną.

Po šv. Mišių arkivyskupijos konferencijų salėje surengta šventinė konferencija. Joje arkivyskupas S. Tamkevičius pasidalijo mintimis apie arkivyskupijos istoriją bei dabarties iššūkius, pasidžiaugdamas nuveiktais darbais ir padėkodamas savo ganomiesiems.

Prisimindamas pačią šios istorijos pradžią 1926 m., arkivyskupas atkreipė dėmesį į veržlų tuometį Bažnyčios gyvenimo kūrimą pirmosios Nepriklausomybės metais, kai steigėsi įvairios draugijos, klestėjo katalikiška spauda – be dejonų, kantriai, gyvai kurtas nepalyginti sunkesnis nei šiandien gyvenimas. Šias pastangas bandė sužlugdyti ir net Bažnyčią visiškai sunaikinti siekė sovietų okupacinė valdžia, todėl, pasak ganytojo, į atkurtą nepriklausomybę „atėjome su dideliais praradimais ir giliomis žaizdomis“, o silpnas tikėjimas, kaip skaudus padarinys, ir šiandien dar tebejaučiamas. Didžiuliu teigiamu postūmiu kurti laisvą gyvenimą arkivyskupas pavadino pal. popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymą Lietuvoje ir Kauno arkivyskupijoje tuo metu, kai su džiaugsmu eita į laisvę.

„Dabartinės laisvės metais bažnytinis gyvenimas yra gerokai sudėtingesnis nei pirmos Nepriklausomybės metais. Visus žmones stipriai veikia kultūra, kurioje Dievo vietoj vyrauja kitokios vertybės, tiksliau, antivertybės – pinigai, malonumų ieškojimas, valdžios siekimas etc. Informacijos laisvė ir galimybė patiems žmonėms laisvai judėti yra ne tik džiaugsmas, bet ir galvos skausmas, nes laisvai juda ne tik gėris, bet ir blogis“, – sakė ganytojas, kaip skaudžius iššūkius paminėdamas emigraciją, su kuria žmonės praranda ne tik ryšį su tėvyne, bet ir su Bažnyčia, mažas šeimas ir dvasinių pašaukimų mažėjimą, kai priešiškoje aplinkoje pritrūkstanta drąsos visiškai pasišvęsti Dievui. Arkivyskupas pasidžiaugė ypač palaimingais arkivyskupijos gyvenimo įvykiais: antruoju Sinodu, Šiluvos jubiliejumi. Sėkmingai plečiasi „Alfa“ kursas, gyva piligrimystės dvasia, katalikiškųjų mokyklų gausa liudija jų bendruomenių apsisprendimą rinktis krikščioniškąsias vertybes.

„Nėra arkivyskupijos gyvenime tokios srities, kur negalėtų būti didesnių darbų, karštesnės meilės ir didesnio pasiukojimo. Mums visiems – vyskupams, kunigams, vienuoliams ir pasauliečiams, pagyvenusiems ir visai

jauniems – yra plati dirva augti ir augti. Nemanau, kad galėtų padėti koks nors moralizavimas. Tiesiog siūlau tris vietas, kurios gali įtaigiai priminti ir paskatinti ne smilkti, bet degti. Tai savos bažnyčios tabernakulis su Švč. Sakramentu ir šv. Mišios, Šiluva ir Kauno Santakoje kviečiantis nebijoti atsiverti Kristui palaimintasis Jonas Paulius II. Jei pajusime dvasinį nuovargį, aplankykime vieną iš šių vietų, pabūkime, pamąstykite ir vėl kibkime į darbą. Tik vieno prašau: padėkime sau ir vieni kitiems ne dejuoti, bet judėti į priekį. Tegų dejuoja neturintys Kristaus pamato. Krikščionis yra ir turi būti nepajudinamas optimistas“, – sakė arkivyskupas.

Kaip ir kasmet, Šv. Jono Krikštytojo iškilmės proga arkivyskupas įteikė aukščiausius Kauno arkivyskupijos garbės ženklus – Šiluvos Dievo Motinos medalius grupei arkivyskupijos bendruomenės asmenų – kunigų ir pasauliečių, kuriuos savo dekretais apdovanojo už pastarojo meto nuopelnus Kauno Bažnyčiai uolia savo tarnyste liudijant Evangeliją bei rodant krikščioniško gyvenimo pavyzdį. Nuo 2004 m. Šiluvos Dievo Motinos medaliais, pasak kurijos kanclerio mons. A. Grušo, jau apdovanota per 100 arkivyskupijos, kitų vyskupijų ir net šalių tikinčiųjų.

Taip pat tryliktus metus iš eilės buvo įteiktos arkivyskupo įsteigto „Bažnyčios kronikos“ fondo padėkos žurnalistams – už sąžiningos, objektyvios ir principingos žurnalistikos bei krikščioniškųjų vertybių puoselėjimą viešumoje. Šiais metais „Bažnyčios kronikos“ apdovanojimai skirti Katarzynai Korzeniewskai-Wołek, įvairių Lenkijos bei Lietuvos katalikų informacijos agentūrų ir leidyklų bendradarbei, Bryanui Bradley'ui, atvykusiam iš JAV ir jau 17 metų Lietuvoje gyvenančiam nepriklausomam žurnalistui, įvairių tarptautinių naujienų agentūrų bei redakcijų bendradarbiui, ir Kastantui Lukėnui, ilgamečiam „Bažnyčios žinių“ ir „Katalikų pasaulio“ redaktoriui.

-kait-

Tytuvėnų vienuolyne atidarytas Bažnytinio paveldo muziejus

Birželio 11 d. garsiajame Tytuvėnų vienuolyne atidarytas Šiaulių vyskupijos bažnytinio paveldo muziejus. Tytuvėnų bernardinų vienuolyno ir Švč. Mergelės Marijos bažnyčios ansamblis yra išpūdingas Lietuvos sakralinės XVII–XVIII a. architektūros kompleksas. Restauruojami gausiai ornamentine ir figūrine sienų tapyba išpuošti vienuolyno pastato koridoriai, celės pabrėžia muziejaus išskirtinumą.

Bernardinų vienuolyno ir bažnytinio paveldo muziejaus atidarymo iškilmės prasidėjo 11 val. padėkos šv. Mišiomis. Jas aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Šiaulių vyskupijos kunigai.

Oficialus muziejaus atidarymo renginys vyko uždarame vienuolyno kiemelyje. Pristatytas beveik 400 metų senumo dokumentas, be kurio nebūtų ir minimų iškilmų. Tai 1614 m. Vilniaus didiko Andriaus Valavičiaus iniciatyva pasirašytas aktas dėl naujos bažnyčios bei vienuolyno statybos. 1635 m. naujoji šventovė konsekruota Angelų Švč. Mergelės Marijos titulu. Pastatyti nuošalioje vietovėje, pastatai mažai nukentėjo nuo karų, čia niekada nesiautėjo gaisrai, buvo išvengta esminių perstatymų. Vienuolyno ir bažnyčios ansamblis pripažįstamas vienu vertingiausių barokinių ansamblių Lietuvoje ir visoje Šiaurės Rytų Europoje, gausiai lankomas Lietuvos bei užsienio turistų.

studija „Rokoko“ (vad. Rasa Kauneckaitė). Renginio vedėjas Albinas Kėleris programą supynė iš maldų, Šv. Rašto psalmių, Apaštalų darbų ir Pirmosios karalių knygų tekstų, perteikė poeto Fernando Pessoa žvilgsnį į Dievo mums padovanotą pasaulį, kurio kiekviename kūrinyje yra ir Kūrėjas. Pirmosios dalies programa baigta ta pačia bendra giesme, kuria ir pradėta.

Antrojoje programos dalyje – ekumeninėse pamaldose – dalyvavo Stačiatikių Bažnyčios kunigas Aleksejus Smirnovas, Evangelikų Reformatų Bažnyčios kunigas Raimondas Stankevičius, Laisvųjų Krikščionių Bažnyčios pastorius Aurimas Šinskis, „Tikėjimo Žodžio“ pastorius Ramūnas Jukna, Krikščionių bendruomenės „Panevėžio vynuogynas“ vadovas Žilvinas Škulevičius, Katalikų Bažnyčios kunigai Petras Baniulis, Virgijus Veilentas, Jonas Morkvėnas, apeigoms vadovavo Evangelikų Liuteronų Bažnyčios kunigas Alvydas Malinauskas. Pamokslą sakęs kun. dr. Virgijus Veilentas klausė šiandien susirinkusiųjų: „Ar galėtume iš šios salės išėję, jei susirinktų pusė Panevėžio, pasakyti: „Mes gavome Šventąją Dvasią“? Manau, kad galėtume, gal ne su tokia jėga, gal ne su tokiu užsidegimu.“ Anuomet įvairių kraštų žmonės girdėjo apaštalus kalbant savo kalbomis, o Jėzaus mokinius pažinojo kaip galilėjiečius. Tad pamokslininkas kvietė prašyti, kad nors truputėlį būtume galilėjiečiai, kad mūsų kalba išduotų, jog esame Kristaus, kad esame gavę Jo Dvasios.

Pamaldų pabaigoje kun. Jonas Morkvėnas, įdėjęs daug pastangų, kad įvyktų ši ekumeninė šventė, padėjo visų bendruomenių vadovams ir tikintiesiems už bendrą maldą. Trečiąją programos dalį – šlovinimo vakarą jaunimui vedė grupė „Aš Esu“, atvykusi iš Mažeikių.

-lk-

Gedulo ir vilties diena Sankt Peterburge

Kiekvienais metais birželio 14-ąją Sankt Peterburgo estų, latvių ir lietuvių ben-

druomenės tradiciškai prisimena tragiškus 1941 metų birželio 14 dienos įvykius, kuriais prasidėjo Baltijos valstybių gyventojų masinės deportacijos. Kupiškio Kristaus Žengimo į dangų parapijos klebonas dr. Rimantas Gudelis, kaip Lietuvos dvasininkų atstovas ir Sankt Peterburgo lietuvių bendruomenės kapelionas, dalyvavo Sankt Peterburgo Šv. Jono cerkvėje surengtose ekumeninėse pamaldose, kurias kartu su kun. dr. R. Gudeliu vedė estų pastorius Enn Salveste ir latvių pastorius Aivars Gusevs. Kapelionas dr. R. Gudelis, kaip ir kiti dvasininkai, kvietė susirinkusiuosius susitikyti, mokytis atleisti vienas kitam ir mels-tis už tuos, kurie tądien prieš 70 metų kentėjo nuo sovietų represijų. Pamaldų metu giedojo jungtinis bendruomenių choras „Balticum“, sugiedota „Lietuva brangi“, „Pūt vėjai“ ir „Laul Põhjamaast“. Dienos minėjime po pamaldų dalyvavo trijų Baltijos šalių generaliniai konsulai Sankt Peterburge: Tiina Maiberg (Estija), Aivars Groza (Latvija) ir Ričardas Degutis (Lietuva). Lietuvos generalinis konsulas R. Degutis savo kalboje renginio metu pabrėžė poreikį prisiminti tragiškus birželio įvykius ir pagerbti žuvusiuosius bei nukentėjusiuosius šiuo dienos minėjimu, taip pat pridūrė, jog ši diena yra ir Vilties diena, todėl kvietė visus su viltimi žiūrėti į ateitį.

Tą pačią dieną Sankt Peterburgo Interjero teatre, esančiame pagrindinėje miesto gatvėje – Nevskij prospekte, buvo atidaryta paroda „Smurto kronika: Lietuva 1939–1941 metais“. Po parodos atidarymo lankytojams surengtas seminaras „Atmintis apie deportuotus lietuvius šiuolaikinėje Rusijoje“. Istorikė iš Vilniaus Edita Jankauskienė perskai-tė pranešimą apie pirmąsias masines Lietuvos gyventojų deportacijas 1941 metais, istorikas iš Syktyvkaro (Rusijos Komi Respublika) – apie lietuvių tremtinių atminimą Komi, o Sankt Peterburgo istorikė Julija Kantor pristatė 1939–1941 metų istorinę retrospektyvą. Renginį organizavo mokslo informacinis centras „Memorialas“, Interjero teatras ir Lietuvos generalinis konsulas Sankt Peterburge. -nk

Atidarymo iškilmės taip pat sulaukė didelio dėmesio. Dalyvavo Seimo nariai, Kelmės miesto bei rajono valdžios atstovai, mokslininkai, verslininkai, parapijiečiai bei iš toliau atvykę tikintieji.

Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ pabrėžė Katalikų Bažnyčios vaidmenį išsaugant šį milžinišką kultūrinį paveldą. „Iš paveldo išbraukę bažnyčias, vienuolynus, nedaug ką turėtume parodyti atvykstantiems į Lietuvą“, – sakė metropolitas. Kauno arkivyskupas minėjo Bažnyčios atsakomybę rūpinantis kultūros objektų saugojimu, taip pat brangus Vyriausybės, Kultūros ministerijos, Kultūros paveldo departamento dėmesys bei bendras rūpinimasis. Kauno ganytojas linkėjo, kad muziejus ne tik pritrauktų lankytojus, bet ir atliktų šviečiamąją veiklą: „Per mažai parodyti eksponatus, svarbu papasakoti, kas už jų slypi – tai žmonės, gyvenę, dirbę, mylėję ir kūrę Lietuvą.“

Kultūros ministras Arūnas Gelūnas vienuolyną vadino vienu didžiausių mūsų kultūros perlų, kuris „puikiai papuoštų bet kuri Europos kraštą“. „Bažnytinio paveldo muziejaus atidarymas – tikrai puiki proga prisiminti, ką Lietuvai davė krikščionybė, Bažnyčia, tikėjimas“, – sakė kultūros ministras.

Kultūros paveldo departamento direktorė Diana Varnaitė dėsi Šiaulių vyskupijos, Kelmės rajono savivaldybės, Kultūros, Ūkio ministerijų, Kultūros paveldo departamento išrutuliuota mintimi, kaip panaudoti vienuolyno pastatą. „Nuostabu, jei sugrįžtų vienuoliai, tačiau šiandien pasirinktas optimaliausias būdas, kuris suteikia dvasinę tvirtybę, sugražina dvasios vertybes“, – sakė Diana Varnaitė. Daugelis kalbėjusiųjų teigė, jog atliktas darbas buvo įmanomas tik visiems susitelkus. UAB „Restauracija“ vadovas Kęstutis Vaišnoras prisiminė dažnai ant pastolių matęs Šiaulių vyskupą Eugenijų Bartulį, besikalbantį su restauratoriais. „Nėra tokio žmogaus Kelmėje, mažo ir seno, kuris nepažintų šilto ir malonaus mūsų vyskupo“, – sakė Kelmės savivaldybės administracijos direktorius Zenonas Mačernis. Svarbus ir reikšmingas Kelmės valdžios atstovų dėmesys. Architektė Regina Tumpienė pasidžiaugė savo kolektyvu, rodžiusiu išmonę, meilę, atsakomybę. Individualios firmos „Agrotech“ savininkas Petras Račkauskas pabrėžė nuolatinį vyskupijos kanclerio Evaldo Alūzos bei Tytuvėnų piligrimų centro direktoriaus Prano Jurkaičio rūpinimąsi. Padėkos žodžiai tarti Tytuvėnų parapijos klebonui Rimantui Žaromskiui, Dailės akademijos dailėtyros instituto mokslininkams, restauratoriams, valdininkams, kitiems darbų sklandumui besirūpinusiems žmonėms.

Vyskupams, minėtiems garbingiems svečiams įteikus proginius medalius, lankytasi vienuolyne, apžiūrėtas muziejus. Jo ekspozicijoms skirta buvusi vienuolyno biblioteka; mažoji salė, kurioje, istorikų įsitikinimu, buvo vienuolyno vaistinės laboratorija; dalis koridoriaus, kuriuo buvo einama į noviciato rūmą. Vienas vertingiausių muziejaus objektų – Tytuvėnų bažnyčios antipedija – žalvarinė kalinėta altoriaus puošmena. Taip pat eksponuojami liturginiai reikmenys, drabužiai, monstrancijos, skulptūros, paveikslai, galima apsilankyti autentiškoje vienuolyno celėje.

-irat-

Tarptautinė „Alfos“ kurso konferencija

Birželio 6–10 d. Londone (Jungtinė Karalystė) vyko tarptautinė „Alfos“ kurso konferencija, kurioje dalyvavo aštuoni atstovai iš Lietuvos: šių kursų Lietuvoje koordinatorė ses. Celina Rasa Galinytė OSB, Kaišiadorių vyskupo generalvikaras mons. dr. Algirdas Jurevičius, „Alfa“ kursų Vilniaus arkivyskupijoje ko-

ordinatorius Tomas Zubačikas, Vilniaus arkivyskupijos *Caritas* atstovė Jolanta Mastauskaitė, evangelikų bažnyčios „Biblijos kelias“ atstovė Marina Chatkevič, Kaišiadorių parapijietės Birutė Tadarauskienė ir Elena Šiurkienė bei „Dievo mėnuliai“ bendruomenės atstovė Asta.

Tarptautinę konferenciją organizavo anglikonų *Alpha International* organizacija prie Bromptono Švč. Trejybės bažnyčios (Holy Trinity Brompton), kuri yra „Alfos“ kurso plėtotėja ir koordinatore visame pasaulyje. Pastaraisiais metais vadinamieji „baziniai“ „Alfos“ kursai įgavo įvairiausių atmainų, atsižvelgiant į klausytojų amžių bei poreikius. Taip atsirado „Alfa“ studentams, „Alfa“ jaunimui, „Alfa“ kaliniams, „Alfa“ karinėms pajėgoms ir kt.

Londonė vykusi tarptautinėje konferencijoje dalyvavo per 1000 dalyvių iš daugiau kaip šimto pasaulio kraštų. Tarptautinės konferencijos dalyvius sveikino Londono anglikonų vyskupas Richardas Chartresas, vadovavęs 2011 m. balandžio 29 d. įvykusioms princo Williamso ir Kate Middleton santuokos religinėms apeigoms ir pasakęs pamokslą, kurio klausėsi per 2 milijardus pasaulio žmonių. Sveikinimo kalboje vyskupas atkreipė dėmesį, kad tose parapijose, kur vedamas „Alfos“ kursas, padidėja lankytojų skaičius, pajaunėja tikinčiųjų gretos, o pati parapija įgauna naujos dinamikos.

Katalikų Bažnyčios vardu konferencijos dalyvius nuotoliniu būdu sveikino popiežiaus pamokslininkas Raniero Cantalamessa OFM Cap. bei į konferenciją atvykęs popiežiškosios Naujosios evangelizacijos tarybos sekretorius arkivyskupas José Octavio Ruiz Arenas, šmaikščiai pajuokavęs, kad Vatikane „Alfa“ dar nevyksta... Arkivyskupas pasidžiaugė kursų rezultatais Katalikų Bažnyčioje ir pakvietė visus aktyviai įsitraukti į naująją evangelizaciją.

„Alfos“ kursai, prasidėję Anglikonų Bažnyčioje, nuo 1990 m. ėmė sparčiai plisti: 2010 m. pasaulyje vyko 54 177 kursai, nuo 1990 m. iš viso juos lankė daugiau kaip 16 mln. žmonių. Nors dauguma konferencijos dalyvių buvo protestantai, katalikams organizuoti specialūs seminarai apie „Alfą“ katalikiškame kontekste. Seminarus vedė tikėjimo džiaugsmu trykštantis ir didžiulę evangelizacinę patirtį turintis kunigas Fr. James Mallonas (Halifax arkivyskupija, Kanada). Pirmiausia J. Mallonas pristatė Bažnyčios kvietimą į reevangelizaciją, kurios tikslas pasiekti su krikščionyste nieko bendro neturinčius pakrikštytuosius ir jiems atskleisti tikėjimo turtus. Prelegentas pasidalijo patirtimi apie kursų organizavimą Katalikų Bažnyčioje kviečiant tuos žmones, kurie yra nutolę nuo Bažnyčios arba dar neturėję jokio ryšio su krikščionyste. Kai kurių kraštų katalikai nusiskundė, kad kai kurie kunigai labiau rūpinasi bažnyčios statiniais nei pasauliečių sąmoningumo ugdymu ar evangelizacija. Į šį nusiskundimą kun. J. Mallonas atsakė iškalbintu pavyzdžiu apie žvejybą: keistai atrodytų tas žvejys, kuris ištraukęs į krantą savo valtį vis remontuotų, puoštų ir nesiruoštų į žvejybą. Tikrasis žvejys skubės kuo greičiau į žvejybą, nes valtis jam nėra tikslas, bet žvejybos priemonė. Panašiai turėtų būti žvelgiama ir Bažnyčioje.

Seminare apie šiuolaikinės kartos žmonių gyvenimą buvo gvildenamas bendruomeniškumo ir laimės santykis. Temos impulsu tapo klausimas – kokių valstybių gyventojai yra laimingiausi. Į pirmąjį trejetuką pateko Vanuatu, Kolumbijos ir Kosta Rikos valstybių gyventojai. Žemiškojo „rojaus“ – Anglijos gyventojai atsidūrė tik 108 vietoje. Seminaro vedėjai atskleidė ryšį tarp laimės pojūčio ir bendruomeniškumo: laimingiausi yra tie, kurie gyvena gausiose šeimose ir stipriose bendruomenėse. Individualizmo paveikti išsivysčiusių šalių gyventojai dažniausiai išgyvena susvetimėjimą, nepasitikėjimą, ateities

Apžvelgtas tikybos mokymas

Birželio 16-ąją Marijampolėje vyko Vilkaviškio vyskupijos katechetikos centro metodinės tarybos išplėstinis posėdis, kuriame po pradžios maldos į susirinkusiuosius kreipėsi vyskupijos ganytojas Rimantas Norvila, akcentuodamas naujosios evangelizacijos svarbą ir tai, kad sekuliarizacijai stiprėjant tikybos mokytojų misija tampa dar svarbesnė.

Katechetikos centro metodininkė Elena Gvazdaitienė pristatė tikybos lankomumo 2010–2011 m. m. Vilkaviškio vyskupijos mokyklose statistiką bei vizituotų mokytojų suvestinę. Kiekvieno dekanato – Aleksoto, Alytaus, Lazdijų, Marijampolės, Prienu, Šakių ir Vilkaviškio – metodinių centrų vadovai pristatė savo dekanato metų veiklą, dalijosi, su kokiais pagrindiniais iššūkiais teko susidurti ir kaip sekėsi juos įveikti. Vidurienį susirinkusieji Pastoracinio centro Kryžiaus Išaukštinimo koplyčioje šventė šv. Mišias, dėkodami Dievui už viską, ką patyrė per praėjusius mokslo metus.

Po bendrų pietų, antroje posėdžio dalyje, Katechetikos centro vadovas pristatė mokytojų pildytų anketų apžvalgą, per visus mokslo metus vykusią asmeninių pokalbių akcentus, Vilkaviškio vyskupijos katechetikos centro 2011–2012 mokslo metų veiklos planą. Buvo išsamiai kalbėta apie kiekvieno dekanato veiklos planą, metinę visų vyskupijos tikybos mokytojų bei katechetų rudens konferenciją Alytuje bei kompozicijų, fotografijos ir rašinių konkursą, skirtą Dievo Gailestingumo metams. Aptarti ir tikybos olimpiados bei debatų projektai. Galiausiai stabtelta prie mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo rekomendacijų tobulinimo dorinio, meninio ir kūno kultūros ugdymo srityse.

Aptariant atskirus klausimus, kiekvienas posėdžio dalyvis galėjo dalytis patirtimi, klausti, prieštarauti, papildyti, siūlyti iniciatyvas bei idėjas. Posėdis užbaigtas malda kreipiantis į katechetų ir tikybos mokytojų globėją šv. Karolį Boromėjų.

-krb-

Keliais žodžiais

Vilkaviškio vyskupija. Birželio 21-ąją Vilkaviškio vyskupijos tikybos mokytojai iš Alytaus, Prienų, Marijampolės, Vilkaviškio ir Šakių dekanatų ir keletas Keturvalakių parapijos tikinčiųjų dalyvavo piligriminėje kelionėje į Vilnių, minint visoje Lietuvoje švenčiamus Dievo Gailestingumo metus. Piligrimai Dievo Gailestingumo šventovėje šventė šv. Mišias, kurias aukojo Vilkaviškio vyskupijos katechetikos centro vadovas kunigas Rytis Baltrušaitis. Po to Vilniaus arkikatedroje prie šv. Kazimiero relikvijų meldė užtarimo mokiniais bei jauniui. Vėliau aplankė sesers Faustinos namelį Antakalnyje. Kambarėlyje, kuriame s. Faustina anuomet vizijose matė Išganytoją, visus suvienijo Dievo gailestingumo vainikėlis. Piligrimai Vilniaus Kalvarijose apmąstė Viešpaties Jėzaus Kristaus kryžiaus kelią. Vilniaus Kalvarijų Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčioje piligrimus šiltai sutiko parapijos klebonas kun. Virginijus Česnulevičius. -krb-

Vepriai. Birželio 10 d. Kauno arkivyskupijos jaunimo centras surengė jaunimo kelionę į Veprių Kalvarijas. Iš Kauno vyko apie 40 jaunų žmonių, dauguma jų buvo VDU studentai, taip pat prisijungė jaunimas iš Jonavos, Ukmergės bei patys vepriškiai. Jaunimui apie Sekmines Veprių bažnyčioje kalbėjo kun. Julius Sasnauskas OFM, po to aukojęs ir šv. Mišias. Po jų jaunimas išėjo į Veprių Kalvarijų Kryžiaus kelią. Maldai vadovavo Jonavos Šv. apaštalo Jokūbo parapijos vikaras kun. Gintaras Blužas ir Ukmergės Švč. Trejybės parapijos klebonas kun. Dainius Lukonaitis.

Kaunas. Birželio 15 d. Kauno arkivyskupijos jaunimo centre surengtas tradicinis mėnesio teminis vakaras, šįsyk tema – „NEžudyk“. Svečiavosi Petrašiūnų parapijoje tarnaujantis brolis kunigas Tomaszas Pilchas OFM Cap. Vakaras buvo tiesiogiai transliuojamas internetu. Svečias pabrėžė, jog penktąjį Dekalogo įsakymą reikia suprasti kur kas plačiau nei įprasta. Pabaigoje brolis padainavo ir pagrojo gitara. -kajc-

baimę, kuri veda į pesimizmą ir depresiją. Bažnyčios prigimtis – būti bendruomene, kurti bendrystę tarp Dievo ir žmonių, todėl Evangelijos skelbimas ir kvietimas į bendrystę giliausiai atitinka ir žmogaus vidinį laimės troškimą, kuris pamažu tampa aukščiausios laimės – Dievo troškimu. Jei nori matyti žmogų laimingą – paskelbk jam Evangeliją!

Didžiulio susidomėjimo sulaukė kiekvienos šalies atstovų „Alfos“ kursų eigos savame krašte pristatymas. Lietuvių grupės vardu kalbėjusi ses. Celina OSB pasidžiaugė, jog Lietuvoje 2010 m. vesti 92 „Alfos“ kursai (87 iš jų Katalikų Bažnyčioje). Konferencijos dalyviai iš Lietuvos buvo susirinkę į atskirą darbo grupę pasidalyti patirtimi iš savo bendruomenių. Susitikimo metu svarstytas tikėjimo perdavimo tęstinumo klausimas: „Alfos“ kursas išklausę žmonės dažniausiai dar nėra tiek tvirti, kad galėtų patys savarankiškai toliau žengti tikėjimo keliu, todėl būtina galvoti apie tai, kaip įtikėjusius žmones toliau dvasiškai lydėti. Geriausias būdas – įtraukti juos į parapijoje jau egzistuojančią maldos grupę. Nors Lietuvoje „Alfos“ kursai vyksta atskirose parapijose jau ne pirmus metus, tačiau jie nėra žinomi plačiau visuomenei. Lietuvių delegatų išsakytas noras plačiau pristatyti šią evangelizacijos būdą Katalikų Bažnyčios kunigams. Kadangi evangelizacija nėra vien tik priemonių ar metodikų reikalas, bet visų pirma dvasinė bendrystė, susitikime akcentuota maldos bendrystė tarp „Alfos“ komandos narių, kurie šiuo būdu pasiruošę atsilipti į Bažnyčios kvietimą vykdyti naująją evangelizaciją. -kaj-

Caritas parama Japonijai

Tarptautinė *Caritas Internationalis* konfederacija paskelbė naują pagalbos Japonijai programą. Lietuvos nacionalinis *Caritas* ankstesnei programai vykdyti jau pervedė 21 tūkst. litų gyventojų suaukotų lėšų. Lietuvos *Caritas* generalinis direktorius kun. Robertas Grigas padėkojo žmonėms, kurie įvairiuose šalies kampeliuose rinko paramą, išreiškė solidarumą ir užuojautą japonų tautai. „Dėkojame visiems geros širdies žmonėms, užjautusiems ir padėjusiems nelaimėje atsidūrusiems japonams. Lietuvos bažnyčiose ir parapijose surinktos aukos bei pavienių žmonių skirta parama pirmiausia skirta namų ir artimųjų netekusiems žmonėms, kuriems nacionalinis Japonijos *Caritas* padeda maistu, vaistais, teikia dvasinę ir psichologinę pagalbą“, – sakė kun. R. Grigas.

Japonijoje po žemės drebėjimo ir cunamio sugriauta daugiau nei 370 tūkst. namų ir pastatų. Daugelis žmonių buvo evakuoti iš savo namų, turėjo gyventi be elektros ir vandens. Viso pasaulio *Caritas* organizacijos vienijanti *Caritas Internationalis* konfederacija pirmais mėnesiais po žemės drebėjimo ir cunamio Japonijoje surinko apie milijoną eurų paramos. Pagalba pasiekė daugiau nei 10 tūkst. nelaimės ištiktų žmonių. Naujoji konfederacijos pagalbos Japonijai programa bus skirta padėti 19 tūkst. žmonių.

„Daugiau nei tūkstantis *Caritas* savanorių iš visos Japonijos atsiliėpė į mūsų kvietimą padėti žemės drebėjimo ir cunamio aukoms. Daugelis nukentėjusiųjų dabar glaudžiasi laikinuose prieglobsčio centruose, todėl mūsų ir savanorių pagrindinis tikslas užtikrinti žmonėms pastovią pagalbą maistu, vaistais, teikti dvasinę ir psichologinę pagalbą“, – sakė Japonijos *Caritas* generalinis sekretorius kun. Daisuke Narui.

Caritas Internationalis konfederacija vienija 165 šalis, kur veikia nacionalinės organizacijos. Centrinė konfederacijos būstinė įsikūrusi Vatikane. Lietuvos *Caritas* tikruoji konfederacijos nariu tapo 1991 metais. -lci-

PALYGINIMAS APIE SĖJĖJĄ

15 eilinis sekmadienis (A)

Iz 55, 10–11; Rom 8, 18–23; Mt 13, 1–23

Biblijoje grūdas yra gyvenimo, kuris plinta ir daugina, simbolis. Grūdas mažas, tačiau turi galią tapti daigu. Ir vis dėlto šis perkeitimas nėra lengvas: grūdo kelionė pilna kliūčių ir sunkumų. Šiuo simboliu atskleidžiama įsikūnijusio Dievo žodžio kelionė. „Vieną dieną, išėjęs iš namų... Štai sėjėjas išsirengė sėti“ (Mt 13, 1. 3), šiais žodžiais prasideda šio sekmadienio Evangelija ir Jėzaus palyginimas apie sėjėją. Išties dieviškasis Žodis, nuo amžių atsigręžęs į Tėvą, lygiai taip pat atsigręžė ir į mus: „Žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų“ (Jn 1, 14). Žodis buvo pasėtas žmonijos istorijoje. Jis irgi sutinka kliūčių, tačiau Žodis pasėtas ir jo niekas negali panaikinti. Šis Žodis jau įskiepytas žmonijos istorijoje ir ji nebėra ta, kuri buvo pirma.

Pirmasis skaitinys iš pranašo Izaijo knygos pabrėžia Dievo žodžio veiksmingumą pasitelkiant lietaus ir sniego, kurie drėkina žemę, įvaizdį. Dievo žodis yra kuriantis, kviečiantis į būti, atliekantis tai, ką sako. Žodis (hebr. *dabār*) reiškia taip pat ir veikimą, įvykį. Dievas, kuris visada yra ištikimas, nori ir dabar būti pripažintas ištikimas savo pažadams, kuriuos ištarė savo tautai per pranašą. Dievo žodis yra visada veiksmingas ir atlieka tai, ką sako, netrunka pasiekti tikslo: sugrąžina tautą į Jeruzalę. Todėl lietaus, kuris krinta iš dangaus ir daro derlingą žemę, įvaizdis tampa nuoroda į Dievo veikimą – tautos likučio išlaisvinimą iš tremties ir naujos tautos kūrimą. Tad tauta yra drąsinama atverti akis, kad išvystų ir atpažintų Dievo darbus, nes, kitaip, ji gali prarasti ir tai, ką turi, – išrinktosios tautos padėtį: „Iš neturinčio [Dangaus Karalystės] bus atimta ir tai, ką jis turi“ (Mt 13, 12).

Su Kristaus atėjimu Dievas prabyla žmogui suprantamu būdu, girdimu ne tik sielos, bet ir kūno ausimis. Laiško žydams autorius taip nusako šį naujumą: „Daugel kartų ir įvairiais būdais praeityje Dievas yra kalbėjęs mūsų protėviams per pranašus, o dabar dienų pabaigoje jis prabilo į mus per Sūnų“ (Žyd 1, 1–2). Tai matome skaitydami pranašus: Viešpaties žodis atėjo per pranašą Ezekielį, Agėją, Zachariją ir t. t. Tokia Žodžio veikimo forma tęsiasi iki Jono Krikštytojo: „Penkioliktai ciesoriaus Tiberijaus viešpatavimo metais... pasigirdo Viešpaties žodis Zacharijo sūnui Jonui dykumoje“ (Lk 3, 1–2). Nuo šio momento šis posakis Biblijoje nevartojamas. Jo vietą užima kita formulė: „Žodis tapo kūnu“ (Jn 1, 14). Čia Žodžio įvykis arba veiksmas yra pats Asmuo. Niekur neberandame užrašyta: „Viešpaties žodis atėjo per Jėzų“ arba „pasigirdo Viešpaties žodis Jėzui“. Nes Jėzus yra

Žodis. Pranašuose regime laikiną Dievo žodžio išsipildymą, o čia – galutinį ir visapusišką. Šv. Kryžiaus Jonas († 1591) sako: „Atiduodamas Sūnų, Dievas pasakė viską ir nebeturi daugiau ką pasakyti. Dievas tapo nebylys.“ Žinoma, reikia suprasti teisingai: tapo nebylys ta prasme, jog nebeapasako naujų dalykų, ką jau buvo pasakęs Jėzuje. Tai nereiškia, kad jis nebekalba. Dievas visada naujai kalba Bažnyčiai tai, ką jau vieną kartą pasakė Jėzuje: „Taip kitados prabilęs Dievas be perstojo kalbasi su savo mylimojo Sūnaus Sužadėtine. O Šventoji Dvasia, kurios dėka Evangelijos balsas gyvai skamba Bažnyčioje ir per ją – pasaulyje, veda tikinčiuosius į visą tiesą ir gaušiai juose pasėja Kristaus žodį“ (*Dei Verbum*, 8).

Žodis kaip sakramentas yra Dievo žodžiai, kurie pastoviai tampa aktyvia tikrove kiekvieną kartą, kai Bažnyčia autoritetingai skelbia ir Dvasia, kuri žodį įkvėpė, grįžta uždegti širdis tų, kurie tų žodžių klauso. Jėzus, kalbėdamas apie Šventąją Dvasią, sako: „Ji ims iš to, kas mano, ir jums tai paskelbs“ (Jn 16, 14). Kai kalbame apie Žodį kaip apie sakramentą, omenyje turime ne siaurąją „septynių sakramentų“ prasmę, bet daug platesnę, panašiai kaip kalbėdami apie Kristų kaip apie „pirminį Tėvo sakramentą“ arba apie Bažnyčią kaip apie „visuotinį išganymo sakramentą“.

Kiekvienas sakramentas turi regimą ženklą (materiją) ir neregimą tikrovę (malonę). Žodis, kuris skaitomas Biblijoje, pats nėra materialus ženklas, kaip vanduo ar duona, tai tiesiog raidės, daugių daugiausia raidžių kombinacijos, kaip ir kitose knygose. Tačiau, kai įžengia tikėjimas ir Šventosios Dvasios šviesa, per šį ženklą mes slėpingai įeiname į santykį su gyva tikrove – Dievo valia, ir taip išgirstame paties Kristaus balsą.

Kaip Kristaus kūnas yra tikras Švenčiausiąjame Sakramente, lygiai tiek pat yra reali Kristaus tiesa ir buvimas skelbiant Evangeliją. Eucharistijos slėpinyje pavidalai, kuriuos matome, yra ženklai, bet tai, kas ten randasi, yra pats Kristaus kūnas ir kraujas. Šventajame Rašte žodžiai, kuriuos girdime, yra ženklai, bet mintis, kurią tie ženklai perduoda, yra paties Dievo Sūnaus tiesa.

Dievo žodžio sakramentas kartais apsieiškia ir veikia žmogaus gyvenime anapus riboto ir netobulo žmogaus suvokimo. Kai pranašas Eliša tarė Naamanui iš Sirijos, kuris atvyko pas jį išsigydyti iš raupsų, išsimaudyti septynis kartus Jordano upėje, pastarasis atkirto: „Argi Damasko upės – Abana ir Farparas – nėra geresnės už visus Izraelio vandenius? Neįmanoma negalėčiau jose nusimaudyti ir būti švarus?“ (2 Kar 5, 12). Naamanas yra teisus: Sirijos upės yra, be abejo, geresnės ir vandeningesnės,

ir vis dėlto išsimaudęs Jordane jis buvo išgydytas ir jo kūnas tapo švarus. To nebūtų buvę, jei būtų išsimaudęs didžiosiose savo šalies upėse.

Taip yra ir su Dievo žodžiu, esančiu Šventajame Rašte. Tarp įvairių tautų, taip pat ir Bažnyčios istorijoje, buvo ir bus geresnių, daug aukštesnio literatūrinio ir religinio lygio knygų už kai kurias Biblijos knygas. Ir vis dėlto nė viena iš jų neturi tokio poveikio, kokį turi kukliausios Šventojo Rašto įkvėptosios knygos. Kažkas yra Biblijoje, kas veikia anapus mūsų žmogiškojo paaiškinimo; egzistuoja akivaizdus neatitikimas tarp ženklo ir tikrovės, kurią šis ženklas sukuria. „Izraelio vandenys“, t. y. Dievo įkvėptas Šventasis Raštas, toliau gydo nuodėmių raupsus. Baigęs skaityti šv. Mišių Evangeliją, kunigas bučiuoja tekstą ir tyliai taria: „Evangelijos žodžiai tenaikina mūsų klaidas.“ Apie Dievo žodžio gydomąją galią rašo pati Biblija: „Juk iš tikrųjų negydė jų nei žolės, nei

šuteklis, o tavo, Viešpatie, visa gydantis žodis!“ (Išm 16, 12). Origenas († 254) savo laikmečio krikščionims primindavo: „Jūs, kurie esate įpratę užimti dieviškųjų slėpinių vietą, kai priimate Kristaus kūną, jį saugote su visokeriopu rūpestingumu ir pagarba, kad nė viena dalelė nenukristų ant žemės, kad nieko nebūtų prarasta iš konsekruotų dovanų. Teisingai esate įsitikinę, jog yra nuodėmė aplaidžiai prarasti trupinėlius. Jei saugodami jo kūną esate tiek rūpestingi – ir teisinga, kad esate, – tai žinokite, kad nepaisyti Dievo žodžio yra ne ką mažesnė kaltė, negu aplaidus elgesys su jo kūnu.“ Išties tarp daugybės Dievo žodžių, kuriuos išgirstame kasdien per šv. Mišias ir Valandų liturgiją, yra visada ypatingas žodis, skirtas mums. Vienintelis žodis, galintis pripildyti visą mūsų dieną, apšviesti mūsų maldą. Esame kviečiami neleisti tam žodžiui pradingti tuštumoje, bet vis naujai suklusti: „Kas rytą jis žadina mano ausį, kad klausyčiausi tarsi mokinyš“ (Iz 50, 4).

KVIEČIAI IR RAUGĖS

16 eilinis sekmadienis (A)

Išm 12, 13. 16–19; Rom 8, 26–27; Mt 13, 24–43

Trimis palyginimais Jėzus nusako Bažnyčios situaciją pasaulyje. Garstyčios grūdėlio, kuris tampa dideliu augalu, palyginimas nurodo Dievo Karalystės augimą žemėje. Taip pat raugo, įmaišyto miltuose, palyginimas reiškia Karalystės augimą – ne tiek gausų, kiek intensyvų – ir nurodo Evangelijos jėgą, kuri iškelia, padaro žmogiškesnę visuomenę ir ją paruošia amžinajam gyvenimui.

Šiuos du palyginimus mokiniai gan lengvai suprato, o trečiąjį palyginimą apie kviečius ir rauges Jėzus turėjo jiems paaiškinti: pavasarį rauges, tam tikros rūšies piktžolės, sunku atskirti nuo kviečių ar miežių, tačiau per pjūtį tai padaryti lengviau, nes jos trumpesnės, menkesnės, be varpų. Kviečiai ir raugės, gėris ir blogis auga kartu taip susipynę, kad žmogui sunku juos atskirti – tik laikui atėjus Viešpats galės tai padaryti. Visais laikais buvo ir bus norinčiųjų juos atskirti, kad būtų įvykdytas teisingumas, bet Jėzus kviečia kantriai laukti ir mokytis pakantumo iš Dievo, kuris nusidėjėliui iki paskutinės akimirkos palieka galimybę atsiversti (plg. Lk 23, 39–43). Žinoma, yra abejingumui tapatus pakantumas, tačiau šiame palyginime kalbama apie pakantumą, kylantį iš meilės.

Šis Jėzaus palyginimas senovėje buvo didelių diskusijų objektas. Pavyzdžiui, donatistai, IV–V a. po Kr. iškilęs Bažnyčioje gnostinis sąjūdis, gana paprastu būdu aiški-

no: vienoje pusėje Bažnyčia (ypač jų, donatistų, bažnyčia), sudaryta visa tik iš tobulųjų, o kitoje pusėje pasaulis, pilnas piktojo vaiku, be vilties atsiversti. Jiems pasipriešino šv. Augustinas († 430): ne tik pasaulis, bet ir Bažnyčia yra tas laukas, kur šalia vienas kito gyvena šventieji ir nusidėjėliai ir kur galima augti ir atsiversti. „Nusidėjėliai, – sakė šv. Augustinas, – gyvena tam, kad atsiverstų, arba tam, kad per juos gerieji praktikuotų dorybes.“

Papiktinimai, pasitaikantys Bažnyčioje, mus turi, be abejo, liūdinti, tačiau nestebinti. Bažnyčia sudaryta iš žmonių, vadinasi, ne vien tik iš šventų. Juk ir kiekviename iš mūsų priželia piktžolių, ne tik pasaulyje ir Bažnyčioje. Tai mus turėtų paskatinti ne taip drąsiai ir ryžtingai rodyti pirštu į kitą. Erazmas Roterdamietis († 1536), kuriam Martynas Liuteris († 1546) priekaištavo dėl pasilikimo Katalikų Bažnyčioje, atsakė: „Pakenčiu šią Bažnyčią, vildamasis, kad ji taps geresnė, nes ir ji yra priversta pakęsti mane, laukdama, kol aš tapsiu geresnis.“ Išties, jei žmonės apsispręstų gyventi pagal Evangeliją visose gyvenimo srityse, pasaulio veidas būtų kitoks. Be to, mes niekuomet nesužinotume, koks būtų pasaulis be krikščionybės. Jei galingas Evangelijos pašaukimas mylėti nebūtų patraukęs daugybės žmonių griauti neapykantos, baimės, savanau-diškumo sienų, galima tik įsivaizduoti, kaip šiandien atrodytų žmonija, jei ji apskritai būtų.

Palyginimas apie kviečius ir rauges pateikia dar vieną atsakymą: blogis nėra vien tik nukrypimas, kylantis

iš blogos žmogaus valios. Blogis egzistavo dar prieš žmogų ir anapus žmogaus. Palyginimo žodžiais, kalatininkas yra žmogaus priešas – sukilęs angelas, Dievo kūriny, kuris savo laisvu apsprendimu meilę pavertė į neapykantą. Tai ne dualizmas, nes egzistuoja tik vienas Dievas, dangaus ir žemės Kūrėjas, ir visa tai, kas egzistuoja, yra gera (plg. *Pr* 1, 4 ir t. t.).

Jėzus demaskuoja šėtoną kaip raugių sėjėją, kaip blogio šaltinį. Prisikėlimo dėka blogis jau yra nugalėtas, tačiau, Dievui leidus, lieka šio blogio pasekmės. Viešpats mano, kad kviečio grūdas yra pakankamai stiprus, todėl raugės jo neužgoš. Mumyse glūdi gyvenimo jėga, kad gebėtume nepasiduoti neramumų kurstytojui, todėl kiekvienas esame atsakingi už savo pasirinkimus: „Prie durų iš pasalų tykoja nuodėmė. Ji geidžia tavęs, bet tu gali ją įveikti“ (*Pr* 4, 7).

Žinia, pasirinkimai vyksta žmogaus širdyje. Biblijos pirmuose puslapiuose rašoma apie šį vidinį rojų, Ede no sodą, į kurį blogų minčių pavidalu įsėlina ir žaltys (plg. *Pr* 3, 1–7). Išties mus aplanko daugybė įkvėpimų: tie, kurie ateina iš Dievo, yra gera sėkla, o pikti įkvėpimai – piktžolės, raugės. Mūsų laisvu pritarimu ir vieni, ir kiti gali įleisti šaknis į mūsų širdies dirvą. Kartais

nėra lengva identifikuoti, kokia mintis yra bloga, o kokia veda į gėrį. Kaip atskirti?

Bažnyčios tėvai kalba apie „dvasių skyrimą“, pabrėždami, kad žmogui gali įtakos turėti ir antgamtinė tikrovė, kuri yra anapus regimo pasaulio. Egipto dykumos tėvai, remdamiesi savo pačių patirtimi, nurodo skyrimo pagrindus. Tai, kas atneša nerimą ir atima ramybę, ateina iš piktojo: Dievas teikia sielai tik ramybę. Šv. Evagrius Pontietis († 400) išvardija aštuonias piktas mintis, kurios Bažnyčios tradicijoje tapo septyniomis didžiosiomis ydomis: puikybė, gobšumas, gašlumas, rūstumas, pavydas, rajumas ir tingumas. Tėvų tikslas yra išmokyti žmogų atskirti gėrį nuo blogio ir suvokti, iš kur mintys kyla. Blogos mintys, pasak Bažnyčios tėvų, ateina staugiai ir būtent tada, kai esame pažeidžiamiausi. Reikia visada budėti. Priešingybė dvasiniam budrumui yra aplaidumas viskam, kas subjauroja mūsų širdį. Metaforine prasme, tėvų teigimu, prie mūsų širdies durų turime pastatyti angelą su kalaviju rankoje, t. y. budėjimo ir dėmesingumo dorybę, kuri klaustų kiekvienos minties, norinčios įžengti: „Ar tu iš mūsų, ar iš priešų?“ (*Joz* 5, 13). Taip pat Origenas († 254) pataria tėkšti į uolą Babilono mažylius (plg. *Ps* 137, 9): Jėzaus vardu sunaikinti raugių sėklas, dar nespėjusias išsiskirti mūsų širdyje.

PASLĖPTAS LOBIS IR BRANGUS PERLAS

17 eilinis sekmadienis (A)
1 Kar 3, 5. 7–12; *Rom* 8, 28–30; *Mt* 13, 44–52

Anais laikais, kai žydų tautą puldinėjo svetimieji, žmonės, norėdami išgelbėti savo turtą nuo įsibrovėlių, slėpdavo jį žemėje. Dažnai paslėpto turto savininkai žūdavo arba būdavo išvaromi į vergiją. Tuomet jų turtas gulėdavo žemėje, kol kas nors atsitiktinai jį surasdavo. Palestinoje dar ir šiandien, dažniausiai atliekant archeologinius kasinėjimus, atrandama monetų ar papuošalų. Artojas, kuris randa lobį, ir pirklys, kuris ieško brangių perlų, parduoda visa, ką turi, norėdami įsigyti radinius. Džiaugsmas, lydintis įsigijimą, ryškus artojo atveju, o pirklio atveju – numanomas.

Du palyginimai apie dirvoje paslėptą lobį ir brangų perlą iš esmės yra vienodi. Jie atskleidžia pagrindinę žinią – atėjo lemtinga istorijos valanda. Žmonijos istorijoje apsireiškė Dievo Karalystė, konkrečiau pasakius, Jėzus atėjo į šį pasaulį. Paslėptas lobis arba brangus

perlas yra pats Jėzus Kristus. Jis, pateikdamas šiuos palyginimus, nori pasakyti, kad išganymas mus pasiekė dovanai, Dievo dėka, priimkite sprendimą, nepraleiskite progos jo įsigyti. Laikas, skirtas šioje žemiškoje kelionėje, yra apsisprendimo laikas.

Gyvename visuomenėje, kur daug ką siūloma apdrausti. Yra privalomasis ir neprivalomasis draudimas, praktiškai, galima viską apdrausti. Kai kuriose šalyse tai yra tapę tam tikra manija: apdraudžiamos net nuo blogo oro atostogos. Tarp daugybės draudimų vienas iš svarbiausių yra gyvenimo draudimas. Bet kam naudingas toks draudimas? Apsidrausti nuo mirties? Be abejo, kad ne. Jis garantuoja, jog mirties atveju kažkas gaus kompensaciją. Dangaus Karalystė taip pat yra gyvenimo apdraudimas, tik skirtumas tas, kad šis tikras draudimas naudingas ne tik tiems, kurie lieka, bet ir tam, kuris miršta. „Kas tiki mane, – nors ir numirtų, bus gyvas“ (*Jn* 11, 26), – sako Jėzus. Krikščionybė visų pirmiausia yra Kristaus priėmimas, atsigrėžimas į jį tikėjimu. „Pirmas atsivertimas į Dievą yra tikėti“, – sako

šv. Tomas Akviniėtis († 1274). Bet apie koki tikėjimą čia kalbama? Tai tikėjimas, kuris yra pasisavinamas, įdiegiamas į mus. Toks tikėjimas neturi nieko bendra su tikėjimu, kuris lieka intelekto, teorijos lygmens. Tik pažinę Kristų širdimi, esame perkeičiami Šventosios Dvasios. Tik prisiėmę Viešpaties, o ne savo teisumą, tampame tikinčiaisiais. Juk parašyta: „Kristus Jėzus... mums tapo išmintimi, teisumu, pašventinimu ir atpirkimu“ (1 Kor 1, 30). Tapo mums, ne sau!

Palyginimuose nesakoma, jog žmogus viską pardavė ir tada leidosi ieškoti paslėpto lobio. Priešingai, žmogus rado lobį ir todėl viską pardavė, kad galėtų jį išsigyti. Kitais žodžiais tariant, tik suradęs lobį (brangų perlą), žmogus atrado jėgų ir džiaugsmo parduoti viską. Tik sutikę Jėzų, asmeniškai ir sąmoningai, kaip savo draugą ir gelbėtoją, galime su džiaugsmu įvykdyti Dievo ir Bažnyčios įsakymus, pakelti gyvenimo sunkumus, būti ištikimi savo pašaukimui, augti meilėje. Išties, norint tapti vertiems Dievo Karalystės, kuri yra neįkainojama, reikia tam tikros aukos, atsisakymo. Bet visa tai yra pasekmė, o ne priežastis. Pirma malonė ir tik po to mūsų nuoširdus ir autentiškas atsakas į šią malonę.

Rašydamas Filipų Bendrijai, apaštalas Paulius taip nusakys savo asmeninį susitikimą su Viešpačiu: „Bet tą pirmenybę aš dėl Kristaus palaikiau nuostoliu. O taip! Aš iš tikrųjų visa laikau nuostoliu palyginti su Kristaus Jėzaus, mano Viešpaties, pažinimo didybe. Dėl jo aš ryžausi visko netekti ir viską laikau sąslavomis, kad tik laimėčiau Kristų“ (Fil 3, 7–8). Net tris kartus šiame trumpame tekste pasikartoja Kristaus vardas. Susitikimas su juo padalijo Pauliaus gyvenimą į dvi dalis – iki tol ir po to. Asmeninis susitikimas: apašta-

las sako ne „mūsų“, bet „mano“ Viešpats. Susitikimas egzistencinis, o ne teorinis.

Vadinasi, mokinystė apibūdinama ne tiek atsiribojimu, kiek priklausymu, kilusiu iš susitikimo su Kristumi; jei ir reikalingas tolesnis laisvėjimas, atsiribojimas, tai tik tam, kad leistume šiam priklausymui vis gilėti ir kad lobis (Kristus) būtų vis labiau mūsų: „Aš nesakau, kad jau esu šitai gavęs ar tapęs tobulas, bet vejuosi norėdamas pagauti, nes jau esu Kristaus Jėzaus pagautas“ (Fil 3, 12).

Beje, abu palyginimai pateikia du skirtingus kelius, vedančius į tą patį tikslą. Vienas žmogus, taip sakant, atsitiktinai atranda paslėptą lobį, besidarbuodamas savo kasdienybėje; kitas ieško brangaus perlo. Vieni susitiko Kristų savo gyvenime net jo specialiai neieškodami, tačiau susitikę ranka nenumojo (plg. Mt 4, 18–22; Apd 9, 1–9); kiti leidosi į jo paieškas, kaip Nikodemus (plg. Jn 3, 1–15) ar Zachiejus (plg. Lk 19, 1–10). Bet kuriuo atveju, pasak šv. Augustino († 430), žmogaus širdis nerami, kol neranda gyvenimo esmės – Kristaus.

Palyginimus apie lobį ir perlą galime perskaityti ir kitaip. Abiejuose palyginimuose yra po du veikėjus: vienas regimas, kuris eina, parduoda, perka, ir kitas nematomas, bet turimas omenyje. Aiškiai neminimas veikėjas yra senasis sklypo savininkas, nepastebėjęs jo dirvoje esančio lobio ir jį pardavęs pirmam pasitaikiusiam pirkėjui; taip pat žmogus, jam priklausančio brangaus perlo nebevertinęs, atidavęs už tam tikrą kainą pirmam juo susidomėjusiajam, kuris tikru perlu galbūt tik papildys savo dirbtinių perlų kolekciją. Ar čia negalime išvelgti savęs pačių, Senojo žemyno žmonių, „beparduodančių“ savo tikėjimą ir krikščioniškąjį palikimą sinkretizmo ir sekuliarizmo prekyboje?

KITAS KELIAS

18 eilinis sekmadienis (A)
Iz 55, 1–3; Rom 8, 35.37–39; Mt 14, 13–21

Duonos padauginimas penkiems tūkstančiams vyrų, neskaitant moterų ir vaikų, yra vienintelis Jėzaus stebuklas, kurį aprašo visos keturios evangelijos. Pagrindinė priežastis, dėl kurios šis įvykis minimas visose evangelijose, kreipia į būsimą Eucharistiją ir galutinę Dievo Karalystės puotą (plg. Mt 8, 11; 26, 29). Be to, žvelgiama ir atgal – į praeitį: Izraelis maitinamas mana dykumoje išėjimo iš Egipto metu (plg. Iš 16). Judėjai tikėjosi,

kad tas stebuklas bus pakartotas Mesijo amžiuje. Kodėl dabar padaroma tai, kas anksčiau buvo atmesta kaip gundymas (plg. Mt 4, 3–4)? Čia aptinkame tris svarbius momentus. Pirma, žmonės atėjo išgirsti Dievo žodžio, teisingų pamokymų savo gyvenimui. Antra, duonos prašoma iš Dievo. Nors maistas yra mūsų darbo vaisius, bet jis vis tiek lieka Dievo dovana, kurios dera Jo prašyti dėkojant. Tokia yra prasmė laiminti valgi krikščionių šeimose. Galiausiai esminis stebuklo elementas yra abipusis pasirengimas dalytis. Dievo klausymasis ir malda tampa gyvenimu su Dievu, ir tai veda nuo tikėjimo prie meilės, prie kito asmens atradimo.

„Tėve mūsų“ maldoje prašome: „Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien.“ Atkreipkime dėmesį, jog čia kalbama apie „mūsų“ duoną. Niekam nevalia galvoti vien apie save. Meldžiame mūsų duonos, vadinasi, ir duonos kitam. Kas duonos turi apšiai, tas kviečiamas dalytis. Šventasis Jonas Auksaburnis († 407) pabrėžia, kad „kiekvienam duonos kąsniu kaip atsikandama visiems priklausančios duonos, pasaulio duonos.“

Mokiniai pataria Jėzui paleisti žmones, kad jie galėtų, nuėję į kaimus, nusipirkti maisto. Bet Jėzus atsakė: „Jūs duokite jiems valgyti.“ Tai nereiškia, kad Jėzus prašo savo mokinių padaryti stebuklą. Jis prašo padaryti tai, ką jie gali: sudėti į krūvą, ką kiekvienas turi, ir tai padalyti. Aritmetiniu požiūriu dauginimas ir dalijimas yra du skirtingi veiksmai, tačiau šiuo atveju – tas pats dalykas. Nėra „padauginimo“ be „pasidalijimo“.

Pirmaisiais Bažnyčios amžiais, švenčiant Eucharistiją, ryšys tarp materialios ir dvasinės duonos buvo aiškiai regimas. Viešpaties vakarienė, vadinama „agape“ (gr. „nesavanaudiška meilė“), vykdavo broliško valgymo metu, dalijantis tiek kasdiene duona, tiek ir Eucharistine duona. Todėl būdavo nesuprantami ir papiktinantys skirtumai tarp tų, kas nieko neturėdavo valgyti, ir tų, kurie ne tik prisivalgydavo, bet ir „prisigerdavo“ (plg. 1 Kor 11, 20–22). Šiandien Eucharistija nebešvenčiama bendro valgymo kontekste, tačiau kontrastas tarp tų, kurie turi perteklių, ir tų, kurie neturi to, kas būtina, nėra nesumažėjo, priešingai, įgavo tarptautines dimensijas.

Šio sekmadienio Evangelijos pabaigoje pastebima, kad, visiems pavalgus ir pasisotinus, nulikę kąsneliai buvo surinkti. Mes gyvename Vakarų visuomenėje, kur švaistymas akivaizdus, o gebėjimas solidarizuotis ir dalytis – nežymus. Skandalingiausias eikvojimas mitybos sektoriuje. Pagal amerikiečių Žemės ūkio ministerijos tyrimus, atliktus šio amžiaus pradžioje, ketvirtadalis maisto produktų kasdien iškeliauja į šiukšlyną, jau nekalbant apie tai, kiek sunaikinama sąmoningai, dar net nepasiekus prekybos centrų, kad tik maisto kaina nenukristų rinkoje. Kaip galime kaltinti Dievą, kad jis pakankamai nesuteikia visiems duonos?

Šiame duonos padauginimo įvykyje į akis krinta du skirtingi dalykai, galbūt ir atskleidžiantys žmogaus vidinės moralės negalią. Viena vertus, prisimenamas duonos ir gyvenimo poreikis, kuris yra daugybės žmonių minioje: „penki tūkstančiai“ – gyvenimo alkstančios žmonijos simbolis. Kita vertus, penki duonos kepalai ir dvi žuvys yra visiškas menkniekis, palyginti su poreikiu. Juk paėmę penkis duonos kepalukus ir dvi žuvis ir juos išdaliję žmonėms, rezultata vis dėlto gautume ne kokį: visi liktų alkani.

Evangelija numato kitą kelią. Penki duonos kepalai ir dvi žuvys, užuot nešami žmonėms, yra atnešami Jėzui, ir iš Jėzaus keliauja žmonių link. Šis kelias pasiekia tikslą: penkiais duonos kepalukais ir dviem žuvimis pamaitinama minia ir net lieka regimas pertekliaus ženklas – dvylika pintinių duonos gabaliukų. Mes nesugebame patenkinti gyvenimo, vilties, meilės, teisingumo alkio, kuris yra žmogaus širdyje. Mums nepavyksta, nes tai, ką turime, kuo disponuojame, yra labai nedaug. Tačiau, kaip sako Evangelija, jei tą truputį, kurį turime, nunešame Viešpačiui ir po to bandome padalyti, tada šis truputis, kurį turime, tampa pakankamas ir jo netgi dar lieka.

Parengė br. Ramūnas Mizgiris OFM

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

vysk. Gintaras Grušas
kun. Ričardas Doveika

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 750 egz.

ISSN 1392-6098

© 2011, „Bažnyčios žinios“